

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 6/175 • maj 2011

Wiadomości Uniwersyteckie

1.

KONCERT W HOŁDZIE JANOWI PAWŁOWI II

28 KWIETNIA 2011

Fot. 4, 6, 7 – Anna Guzowska
Fot. 1, 2, 3, 5, 8 – Paulina Szymczyk

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Wydawca: Uniwersytet
Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-
Skłodowskiej 5,
p. 1607; 20-031 Lublin

Dyżury: pon.-pt.,
godz. 9-13;
tel. 81 537 54 82

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja:
Redaktor naczelny: Grzegorz Żuk
Sekretarz redakcji: Ewa Kawałko

Współpracownicy:
Marzena Bogusiak, Bożena Czech,
Izabela Ejtł, Monika Gabryś,
Agnieszka Gałczyńska, Anna

Guzowska, Anna Jakubaszek,
Jolanta Jarzyńska, Małgorzata
Jaruga, Bartosz Kędracki, Beata
Kozłowska, Elżbieta Krzemińska,
Paweł Kucharski, Andrzej Łukasik,
Lech Maliszewski, Maria Młynarska,
Monika Nowak, Izabela Pietras,
Małgorzata Samujło, Jerzy Żywicki

Okladka: Dionizje Studenckie
2011, fot. Agata Lewandowska

Druk: Drukarnia Akapit s.c.
Nakład: 600 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit
& Grzegorz Zychowicz
idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

**Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i korekty nadesłanych
tekstów. Ma również prawo do
wyboru tekstów do publikacji.**

SPIS TREŚCI

WYDARZENIA

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	9

KARTKA Z KALENDARZA

Królestwo „Bolesława”. Nieznana karta z życiorysu prof. Narcyza Łubnickiego	14
UMCS i Rodzina Patronki. Pierwszy doktorat honorowy Uczelni.....	18
Zdzisław Stępniewski (1938–2011)	21

NAUKA I LUDZIE

Współczesne media – kryzys w mediach.....	24
Debata „Współczesna energetyka jądrowa”	25
Dzień Ziemi w Instytucie Nauk o Ziemi	26
Projekt PROFILES	28
Prof. Binshan Lin na Wydziale Ekonomicznym	29
IV Ogólnopolskie Warsztaty „DNA – Encyklopedia Życia 2011”	30
Archeologiczna konferencja sprawozdawcza.....	32

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

Promocja książki Roberta Kuwałka o obozie śmierci w Bełżcu	34
Poezja może rodzić teatr	34

SPRAWY STUDENCKIE

Wieczór Narodów w CJKP	35
XIV Tydzień Samorządności.....	36
XIII Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki.....	38
Konkurs biochemiczny.....	39
10. Europejski Parlament Młodzieży dla Wody.....	40
„Nieznane i mało znane karty historii mojego regionu”	41
IV Spotkania Mistrzów Słowa	41
Sport	42

ŻYCIE KULTURALNE

W hołdzie Marii.....	44
Wieczne spotkania z muzyką barokową.....	45
Pakamera w Chatce Żaka	46
Smak Antyku	46
Przyroda – Biblia – Codzienność..	47

Pierwsze posiedzenie
Rady Rozwoju Lublina

Fot. Karol Kieliszek

RADA ROZWOJU LUBLINA

8 kwietnia Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk powołał Radę Rozwoju Lublina, która jest organem opiniotwórczo-doradczym Prezydenta w zakresie konsultowania spraw dotyczących sfery gospodarczej i społecznej Miasta, uprawnionym do podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego. Pierwsze posiedzenie rady odbyło się 19 kwietnia. Omawiano na nim „Projekt Lublin 2020 – diagnoza, wizja oraz cele Lublina”. Rada ma przyczynić się do tego, by Lublin w perspektywie najbliższych 10 lat stał się miastem otwartym, umiędzynarodowionym, przedsiębiorczym i przyjaznym.

W skład rady weszło 59 osób, które mają odpowiednie doświadczenie i wiedzę. Są to przedsiębiorcy, naukowcy, ludzie kultury oraz przedstawiciele innych organizacji i środowisk działających na terenie Lublina na rzecz jego rozwoju. W radzie znaleźli się także przedstawiciele naszej Uczelni – rektor Andrzej Dąbrowski, prorektor Stanisław Michałowski, prof. dr hab. Maciej Bałtowski z Katedry Teorii i Historii Ekonomii, prof. dr hab. Marian Harasimiuk – kierownik Zakładu Geologii i Ochrony Litosfery, prof. dr hab. Andrzej Kidyba – kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Handlowego, prof. dr hab. Andrzej Kokowski – dyrektor Instytutu Archeologii, dr hab. Zbigniew Pastuszek – kierownik Zakładu Systemów Informatycznych Zarządzania, dr hab. Agnieszka Sitko-Lutek – prodziekan Wydziału Ekonomicznego, prof. dr hab. Jerzy Węclawski – dziekan Wydziału Ekonomicznego. Przewodniczącym Rady został prof. dr hab. Jan Pomorski – kierownik Zakładu Metodologii Historii.

Z ŻYCIA

Wizyta w Turkmenistanie

W dniach 1–8 kwietnia prorektor Ryszard Dębicki przebywał na wyjeździe służbowym w Turkmenistanie, gdzie z prof. dr. hab. Pawłem Mikołajczakiem i prof. dr. hab. Vasylem Ustimenko z Instytutu Informatyki wziął udział w konferencji naukowej oraz w konsultacjach w ramach projektu UE DEQUA, którego partnerem jest UMCS, razem z Uniwersytetami: w Koblencji-Landau (Niemcy), Faro (Portugalia) oraz 5 uczelniami Turkmenistanu. Celem projektu jest zapoznanie partnerskich uczelni z Turkmenistanu z wdrażaniem procesu bolońskiego w różnych krajach UE oraz programami kształcenia w zakresie informatyki.

Dystans społeczny w ujęciu pedagogicznym

Zakład Socjopedagogiki Specjalnej UMCS zorganizował w dniach 7–8 kwietnia międzynarodową konferencję naukową nt. „Pedagogicznych dyskursów wokół problemów dystansu społecznego”, którą oficjalnie otworzył rektor Andrzej Dąbrowski. Obrady odbywały się w zarówno na forum ogólnym, jak i w sekcjach tematycznych. Prezentowane referaty dotyczyły interdyscyplinarności w teorii i praktyce dystansu społecznego, jego wymiarów, złożoności uwarunkowań oraz historycznych i społeczno-kulturowych kontekstów, a także strategii przewycięzania go.

Wyróżnienie w konkursie „Język u wagi”

Piotr Nepelski, student V roku Wydziału Prawa i Administracji, otrzymał II wyróżnienie w V edycji ogólnopolskiego konkursu „Język u wagi” na esej, referat, opracowanie dotyczące zagadnień z zakresu historycz-

nych lub współczesnych problemów języka prawnego i prawniczego. Organizatorem konkursu jest Międzywydziałowe Koło Naukowe Kultury Języka Prawnego i Prawniczego Uniwersytetu Warszawskiego „Lingua iuris” we współpracy z Fundacją Języka Polskiego. Nasz laureat otrzymał książki oraz możliwość publikacji swojej pracy konkursowej. Wręczenie nagród odbyło się podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Język współczesnego prawa” połączonej z V Ogólnopolskim Dyktandem Prawniczym 8 kwietnia w Audytorium dawnej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Konferencja „Lingwistyka stosowana”

W dniach 8–9 kwietnia z okazji 30-lecia Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej odbyła się konferencja naukowa „Lingwistyka stosowana – aktualne paradygmaty badawcze”, zorganizowana przez PTLs, Zakład Lingwistyki Stosowanej UMCS i Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego UMCS. Podczas otwarcia konferencji głos zabrali: przewodniczący PTLs prof. Sambor Grucza, prorektor prof. Ryszard Szczygieł, dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Henryk Gmiterek i kierownik Zakładu Lingwistyki Stosowanej UMCS prof. Jerzy Żmudzki. W referatach poruszono zagadnienia dotyczące m.in.: glottodydaktyki, logopedii, translatoologii, słownictwa specjalistycznego.

Grant norweski

Prorektor Ryszard Dębicki w dniach 9–16 kwietnia wziął udział w realizacji przez UMCS grantu norweskiego na University of Iceland, razem z dr Ewą Gajuś-Lankamer, dr Anną Wójcik i dr Joanną Czarnecką z Wydziału Biologii i Nauk

UCZELNI

Opracowała: Ewa Kawałko

o Ziemi. Organizatorem spotkań był dr Paweł Frankowski z Wydziału Politologii UMCS, który jest koordynatorem grantu. Projekt dotyczy nowych kierunków i metod kształcenia w zakresie edukacji zrównoważonego rozwoju i polityki ochrony środowiska.

Redukcja długu i deficytu publicznego

„Ekonomiczne i prawne uwarunkowania oraz bariery redukcji deficytu i długu publicznego” były przedmiotem międzynarodowej konferencji zorganizowanej w dniach 11–12 kwietnia w Kazimierzu Dolnym przez Katedrę Finansów Publicznych UMCS, Katedrę Finansów i Prawa Finansowego KUL JP II oraz Katedrę Prawa Finansowego i Prawa Podatkowego Akademii L. Koźmińskiego w Warszawie. Spotkanie rozpoczęła dyskusja panelowa nt. „Pożądanych kierunków i scenariuszy naprawy finansów publicznych w Polsce”. Na-

stępnie prelegenci zaprezentowali referaty dotyczące teorii i praktyki ograniczania deficytu i długu publicznego oraz przyczyn pogarszającej się sytuacji finansowej i wzrostu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. W konferencji uczestniczył rektor Andrzej Dąbrowski.

Debata o prawach człowieka

Zakład Praw Człowieka UMCS, Koło Naukowe Studentów Judaistyki UMCS, Stowarzyszenie „Studia Pamięci” oraz Stowarzyszenie „Otwarta Rzeczpospolita” zorganizowały 12 kwietnia debatę pt. „Nic nie widzę, nic nie słyszę, nic nie mówię – prawa człowieka na uniwersytecie”. Spotkanie dotyczyło problemu dyskryminacji oraz kwestii obojętności wobec łamania praw człowieka na uniwersytecie. Jego celem było przedstawienie roli oraz zadań podmiotów, które zajmują się prawami studentów i pracow-

ników uczelni wyższych. W debacie udział wzięli: dr Krzysztof Iwańczuk – Pełnomocnik Rektora ds. Studenckich UMCS, dr Agnieszka Demczuk z Zakładu Praw Człowieka UMCS, dr Tomasz Kitliński z Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej UMCS, Piotr Pokorny – Rzecznik Praw Studenta KUL JP II oraz mecenas Stefan Cieśla ze Stowarzyszenia „Otwarta Rzeczpospolita”.

Kościół katolicki na Ukrainie

13 kwietnia w Trybunale Koronnym odbyła się uroczysta akademicka poświęcona „20. rocznicy reaktywowania struktur Kościoła katolickiego na Ukrainie”. Podczas spotkania gości powitał Włodzimierz Osadczy z Instytutu Badań Kościelnych (IBK) w Łucku, ks. Roman Dzwonkowski wygłosił referat o „Odrodzeniu Kościoła katolickiego na Ukrainie”. W czasie uroczystości ks. bp Marcejan Trofimiak, ordynariusz diecezji łuckiej na Ukrainie został odznaczony okolicznościowym medalem „XXX lat Polskiego Związku Katolicko-Społecznego”. Odbyły się także Obrady Okrągłego Stołu: „Kościół katolicki na Ukrainie: problemy i perspektywy”. Spotkanie było okazją do dyskusji na temat

WIZYTA AMBASADORA USA W UMCS

Fot. Anna Guzowska

4 kwietnia na Wydziale Humanistycznym Lee Feinstein, Ambasador Stanów Zjednoczonych w Polsce wygłosił wykład pt. „Międzynarodowa Polityka Administracji Baracka Obamy”. Ambasador spotkał się także z władzami Uczelni oraz studentami, z którymi rozmawiał o bieżących stosunkach polsko-amerykańskich, m.in. o problemie wiz dla Polaków oraz możliwości studiowania w USA. Ambasadora gościły także władze regionu. W trakcie spotkania dyskutowano m.in. o Partnerstwie Wschodnim i obecności amerykańskich firm na Lubelszczyźnie.

Fot. Wydział Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Lublin

Uroczyste podpisanie umowy pomiędzy partnerami przystępującymi do projektu „Lubelska Biblioteka Wirtualna”. Od lewej: Jadwiga Machulewska – dyr. Wydziału Promocji, Kultury i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zamość, ks. prof. Stanisław Wilk – rektor KUL JP II, dr Krzysztof Żuk – prezydent Lublina, prof. Ryszard Szczygieł – prorektor UMCS, prof. Ryszard Maciejewski – prorektor UM w Lublinie, Zofia Ciurus – dyr. WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie

LUBELSKA BIBLIOTEKA WIRTUALNA

28 kwietnia w Sali Trybunałskiej w Lublinie została podpisana umowa pomiędzy partnerami przystępującymi do realizacji projektu „Lubelska Biblioteka Wirtualna” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013. Umowę podpisali: Krzysztof Żuk – Prezydent Miasta Lublin (w imieniu lidera projektu – Gminy Lublin) oraz przedstawiciele partnerów projektu: Miasta Zamość, KUL, UMCS, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie. W projekcie udział biorą także: Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu, Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN, MBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. W imie-

niu UMCS umowę podpisał prorektor Ryszard Szczygieł.

Projekt Lubelskiej Biblioteki Wirtualnej zakłada współpracę bibliotek i instytucji kultury Lubelszczyzny w tworzeniu zasobów cyfrowych, a także mechanizmów łatwego i powszechnego do nich dostępu. Przedmiotem projektu jest utworzenie internetowej platformy łączącej zasoby cyfrowe bibliotek, instytucji kultury i nauki Lublina i regionu, umożliwienie szybkiego i powszechnego do nich dostępu, zabezpieczenie cennych dokumentów, dzieł i pisanych zabytków kultury, rozwój infrastruktury technicznej i organizacyjnej umożliwiającej systematyczny rozwój zasobów cyfrowych Lubelszczyzny oraz promocja regionu i uczestników projektu.

historii i dniu dzisiejszym katolicyzmu na postsowieckich terenach. W akademii, zorganizowanej przez IBK w Łucku, Polski Związek Katolicko-Społeczny, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, Centrum Ucrainicum KUL i Fundację „Otwarty Dialog”, uczestniczył prorektor Ryszard Szczygieł.

Okno w okno z agresją

Koło Naukowe Psychologów UMCS, Studenckie Koło Naukowe „Quaero” oraz Studenckie Koło Naukowe „Adesse” działające przy Instytucie Psychologii UMCS zorganizowały w dniach 13–14 kwietnia ogólnopolską konferencję naukową „Okno w okno z... agresją”. Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał prorektor Stanisław Michałowski. Głównym celem spotkania było zaznajomienie słuchaczy ze zjawiskiem agresji, jej genezą, technikami radzenia sobie z agresją oraz instytucjami zajmującymi się walką z nią.

Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna

W dniach 14–15 kwietnia w Rzeszowie odbyło się posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, w którym udział wzięli prorektor Stanisław Chibowski. Komisja m.in. zapoznała się z przebiegiem wizyty i raportem zespołu oceniającego filologię, specjalność filologia angielska na UMCS i udzieliła temu kierunkowi akredytacji na okres 5 lat.

Doktorat honoris causa prof. Teresy Kostkiewiczowej

Prorektor Ryszard Szczygieł wziął udział w uroczystości nadania tytułu Doktora Honoris Causa KUL prof. Teresie Kostkiewiczowej – historykowi i teoretykowi literatury, profesorowi Instytutu Badań Literackich PAN. Uroczystość odbyła się 14 kwietnia w Auli im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego KUL. Profesor Kostkiewiczowa specjalizuje się w literaturze i kulturze oświecenia. Jest autorką takich prac jak: „Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko”, „Horyzonty wyobraźni” czy

„Polski wiek światła. Obszary swoistości”, współautorką „Słownika terminów literackich” oraz redaktorem naukowym „Słownika literatury polskiego oświecenia”.

Panel ekspercki NGO

15 kwietnia odbył się kolejny panel ekspercki realizowany w ramach projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”. Panel poświęcony był możliwościom zatrudnienia w sferze pozarządowej, np. w organizacjach pozarządowych. W panelu udział wzięli przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w województwie lubelskim.

Kultura wiedzy

18 kwietnia w auli Wydziału Politologii wybitni krajowi humaniści dyskutowali nad zjawiskiem i pojęciem „kultura wiedzy”. W debacie udział wzięli: Krzysztof Czyżewski (Lublin ESK 2016, Pogranicze), prof. Roman Kubicki (UAM), prof. Jerzy Nikitorowicz (UwB), prof. Anna Pajdzińska (UMCS), Tomasz Pietrasiewicz (TNN), prof. Ewa Rewers (UAM), prof. Anna Zeidler-Janiszewska (SWPS, NCK). Dyskusję

moderował prof. Jan Hudzik (Lublin ESK 2016, UMCS). W debacie uczestniczył prorektor Stanisław Michałowski.

VIII Lubelski Festiwal Nauki

Trwają prace organizacyjne VIII edycji Lubelskiego Festiwalu Nauki, który odbędzie się w dniach 17–23 września pod hasłem „Nauka w służbie przyrody”. 19 kwietnia miało miejsce spotkanie robocze prorektora Ryszarda Dębickiego z koordynatorem UMCS tegorocznej edycji festiwalu dr. Miłosem Huberem z Zakładu Geologii i Ochrony Litosfery.

Deбата „Miasto i region”

Różnorodność Lubelszczyzny, aktywność naszego regionu, siła jego tradycji, a przede wszystkim to, w jaki sposób region może się wpisać w starania Lublina o tytuł ESK 2016 były przedmiotem debaty „Miasto i region”, która odbyła się 19 kwietnia na Wydziale Politologii. W dyskusji udział wzięli: Jan Bernard – dyrektor artystyczny ośrodka „Rozdroże”, archeolog prof. Andrzej Kokowski z UMCS, aktor Stefan Szmidt z Fun-

dacji Kresy 2000, reżyser Tadeusz Pałka, reżyser Włodzimierz Staniowski, szef Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice” oraz Piotr Franaszek, dyrektor Departamentu Promocji i Turystyki UMWL.

Study in Lublin

20 kwietnia prorektor Stanisław Michałowski uczestniczył w spotkaniu dotyczącym programu „Study in Lublin”, zorganizowanym w Urzędzie Miasta Lublin.

Współpraca z Uniwersytetem w Jekaterynburgu

27 kwietnia odbyło się spotkanie prorektora Ryszarda Dębickiego z prof. Januszem Łosowskim, prof. Krzysztofem Skupieńskim, dr. Arturem Górakiem i adiunkt Svetlaną Cemienkową, na którym omówiono warunki porozumienia w sprawie współpracy z Ural-skim Państwowym Uniwersytetem w Jekaterynburgu (Rosja).

Doktorant UMCS Przyjacielem Euro 2012

Marcin Czyż – absolwent Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, a obecnie ▶

Z PRAC SENATU

 20 kwietnia odbyło się posiedzenie Senatu. Na wstępie Jego Magnificencja Rektor Andrzej Dąbrowski wręczył prorektorowi prof. dr. hab. Ryszardowi Szczygłowi powołanie na stanowisko Redaktora Naczelnego „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”. Następnie wręczono zostały: nominacje na stanowisko profesora zwyczajnego: prof. dr hab. Monice Adamczyk-Garbowskiej i prof. dr. hab. Ryszardowi Taranko.

W trakcie obrad Senat przyjął: Uchwałę w sprawie utworzenia na Wydziale Filozofii i Socjologii unikatowego kierunku studiów kognitywistycznych I stopnia, Uchwałę

w sprawie utworzenia na Wydziale Filozofii i Socjologii unikatowego kierunku interdyscyplinarnych studiów religioznawczych I i II stopnia, Uchwałę w sprawie zmiany terminu uroczystej inauguracji roku akademickiego 2011/2012.

Ponadto Senat zaopiniował zmiany w Regulaminie Organizacyjnym UMCS, a także wyraził zgodę na przekazanie prawa własności do dwóch sekcji „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Sectio D, Medicina” i „Sectio DDD, Pharmacia” Uniwersytetowi Medycznemu w Lublinie.

Senat pozytywnie odniósł się do wniosków Rad Wydziałów: Biologii i Nauk o Ziemi – w sprawie miano-

wania dr. hab. Radosława Dobrowolskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony oraz prof. dr. hab. Wojciecha Rzeskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony; Humanistycznego – w sprawie utworzenia Zakładu Historii Kultury w ramach Instytutu Kulturoznawstwa; Pedagogiki i Psychologii – w sprawie mianowania dr. hab. Barbary Gawdy na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony; Filozofii i Socjologii – w sprawie mianowania dr. hab. Andrzeja Łukasika na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony.

Paweł Kucharski

Fot. Anna Guzowska

ZAŚPIEWALI I ZATAŃCZYLI DLA PAPIEŻA JANA PAWŁA II

Zespół Tańca Ludowego UMCS, Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej, Orkiestra Reprezentacyjna Wojska Polskiego w Warszawie i aktorzy Teatru im. J. Osterwy w Lublinie wystąpili 28 kwietnia w ACK UMCS Chatka Żaka na koncercie w hołdzie Papieżowi Janowi Pawłowi II. Koncert został zorganizowany z inicjatywy prorektora Stanisława Michałowskiego.

Chór Akademicki UMCS z udziałem Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego w Warszawie wykonał utwory: Grzegorza Duchnowskiego „Missa pro peccatis mundi” („Msza za grzechy świata”), Henryka Mikołaja

Góreckiego: „Totus tuus” i utwory do słów Karola Wojtyły. Publiczność zgromadzona na sali widowiskowej ACK oglądała także pieśni i tańce narodowe, m.in.: poloneza, mazura, wiązkę tańców lubelskich, krakowiaka, tańce w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego UMCS. Występem towarzyszyła recytacja wierszy Bolesława Banickiego o Janie Pawle II, a także wspomnienia o Ojcu Świętym. Koncert zakończyło wspólne odśpiewanie „Barki”.

Podczas koncertu zbierano pieniądze dla Kuby Biela-ka, studenta UMCS chorego na mukowiscydozę.

Agnieszka Góra

Fot. Paulina Szymczyk

doktorant na Wydziale Filozofii i Socjologii jest autorem najlepszej pracy literackiej w konkursie „Kibicujemy Naszej Reprezentacji – Razem Tworzymy Przyszłość”, zorganizowanego przez Lokalny Komitet Organizacyjny EURO 2012 Polska wspólnie z UEFA. Kreatywny konkurs dla fanów piłki nożnej obejmował trzy kategorie – wypowiedź pisemną, opracowanie graficzne lub zdjęcie – nawiązujące tematyką do nazwy konkursu. Marcin Czyż dołączył do grona Przyjaciół EURO 2012 i otrzymał nagrodę specjalną – wyjazd na jedną z imprez okolicznościowych związanych z przygotowaniem UEFA do EURO 2012. O bilety na mecze też raczej nie musi się martwić.

Studencki Nobel

Studencki Nobel 2011 to III edycja konkursu na najlepszego studenta, organizowanego przez Niezależne Zrzeszenie Studentów, w którym oceniana jest wszechstronność naukowa, społeczna, biznesowa. Konkurs polega na wyborze i promowaniu utalentowanych żaków, zarówno z państwowych, jak i z prywatnych szkół wyższych w Polsce oraz najlepszego wśród najlepszych – zwycięzcy Studenckiego Nobla. W tegorocznej edycji konkursu żaków z Lubelszczyzny reprezentować będzie Justyna Stępkowska – studentka UMCS i Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. W swoich badaniach pracuje nad wykorzystywaniem roślin w leczeniu nowotworów oraz nad wykorzystaniem związków halucynogennych i ich wpływie na układ nerwowy człowieka.

Sprostowanie

Redakcja „Wiadomości Uniwersyteckich” przeprasza Pana Radosława Skórę za nieumieszczenie jego nazwiska pod zdjęciem rzeźby zamieszczonym w artykule „Srebrny koń galopuje do Hrubieszowa”, „WU” 3–4 (172–173) / 2011. Jednocześnie informujemy, że Pan Radosław Skóra jest współautorem rzeźby konia, która stanowi element aranżacji wystawy „Srebrny koń”.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Konferencje

Dr hab. Artur Koterski, prof. nadzw. UMCS na konferencji „Authority of Science” (Sydney, 8–10 kwietnia) wygłosił referat „The Problem of Meta-Criterion of Demarcation between Science and Pseudo-Science”. ❧

Dr Mariusz Gwozda z Zakładu Socjologii Kultury i Wychowania brał czynny udział w 4 konferencjach naukowych:

1) Рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя „Гульні і забавы ў культуры правядзення вольнага часу дзяцей і моладзі на пачатку III тысячагоддзя”, Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С.Пушкіна, Брэст, 1–3 красавіка 2011 года (referat: „Sport w obszarze czasu wolnego – refleksje socjologa”).

2) 3. ročník vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou „Sociálna práca, manažment a ekonomia – výzvy v období ekonomickej krízy”, Inštitút Andreja Radlinského Ústav sociálnych vied, Katedra manažmentu a marketingu, Dolný Kubín, 6. apríla 2011 (referat: „Prímat przyszłości nad terażniejszością jako element strategii rozwiązywania problemów społecznych”).

3) Seminarium „Nauczyciel kreatorem działań edukacyjnych” w ramach projektu „Praktyka i wiedza drogą do sukcesu”, Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie, 8 kwietnia (wykład plenarny: „My i Oni... Wokół pokoleniowego sporu”).

4) IV ročník medzinárodnej vedecko-odbornej konferencie „Integracja marginalizowanych skupin do społeczności”, Pedagogická Fa-

kulta, Katedra spoločenských vied a sociálnej náuky Cirkvi, Katedra manažmentu a marketingu, Katedra ekonomiky a cestovného ruchu, Poprad 14. a 15. apríla 2011 (referat: „Wykluczenie cyfrowe jako analfabetyzm XXI wieku”). ❧

WYDZIAŁ CHEMII

Stypendia

Dr Katarzyna Tyszczyk z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej po raz drugi uzyskała stypendium Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w ramach programu „START stypendia dla młodych uczonych”. Głównym przedmiotem badań dr Tyszczyk jest poszerzenie możliwości zastosowania woltamperometrii stripingowej w monitoringu śladowych stężeń jonów metali i substancji biologicznie czynnych. Dotychczasowa praca naukowa dr Tyszczyk zaowocowała opublikowaniem 25 artykułów w periodykach o zasięgu międzynarodowym (z Listy Filadelfijskiej). W 2010 r. była także nominowana do nagrody SCOPUS – Perspektywy Young Researcher Award. ❧

Wyjazdy

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej uczestniczył w dniach 4–9 kwietnia w Rydze na Łotwie w International Baltic Sea Region Conference: „Functional materials and nanotechnologies”. ❧

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski i dr hab. Wojciech Rżysko z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych uczestniczyli w dniach 1–11 kwietnia w 36th Conference of the Middle European Cooperation

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Obrony

W dniu 13 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Wojewody-Buraczynskiej pt. „Uproszczone formy opodatkowania dochodów osób fizycznych uzyskiwanych z działalności gospodarczej”. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. Wanda Wójtowicz z UMCS, zaś recenzentami: prof. dr hab. Andrzej Gomułowicz z Uniwersytetu Adama Mickiewicza i prof. dr hab. Alicja Pomorska z UMCS. ❧

W dniu 15 lutego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Grzegorza Borkowskiego pt. „Modele адвокатуры польской – традиция и современность”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Mieczysław Sawczuk, zaś recenzentami: dr hab. Dariusz Dudek z KUL i dr hab. Andrzej Jakubecski, prof. nadzw. UMCS. ❧

W dniu 3 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Macieja Podleśnego pt. „Ograniczenia zasady prawdy obiektywnej w ogólnym postępowaniu administracyjnym”. Promotorem rozprawy był dr hab. Janusz Niczyporuk, prof. nadzw. UMCS, zaś recenzentami: ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, prof. nadzw. KUL i dr hab. Jerzy Stelmasiak, prof. nadzw. UMCS. ❧

W dniu 10 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Ury pt. „Zmiana imion i na- ▶

zwisek. Studium administracyjno-prawne". Promotorem rozprawy był dr hab. Jerzy Stelmasiak, prof. nadzw. UMCS, zaś recenzentami: prof. dr hab. Zbigniew Janku z Uniwersytetu Adama Mickiewicza i prof. dr hab. Jan Szreniawski.

W dniu 11 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Kościółek pt. „Elektroniczne czynności procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym”. Promotorem rozprawy był dr hab. Andrzej Jakubecki, prof. nadzw. UMCS, zaś recenzentami: prof. dr hab. Jacek Gołaczyński z Uniwersytetu Wrocławskiego i dr hab. Sławomir Cieślak z Uniwersytetu Łódzkiego.

Wykłady

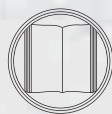
W dniach 25 marca – 16 kwietnia na Wydziale Prawa i Administracji gościli, jak co roku, prawnicy amerykańscy: sędzia John Marshall, Michael Kmetz i George Otsott. Sędzia Marshall wygłosił cykl wykładów nt. „Rights of Children and Parents in American Constitutional Law”. Prawnicy przygotowali i wzięli udział w pokazowym procesie wg procedury amerykańskiej, związanym w wykładem „Demonstration Jury Trial on Civil and Criminal Aspects of Child Abuse”.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Doktoraty

14 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Bartłomieja Twarowskiego. Temat: „Zarządzanie luką kompetencyjną jako czynnik wzrostu efektywności przedsiębiorstwa”. Promotor: dr hab. Agnieszka Sitko-Lutek, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek z UMCS i prof. dr hab. Irena Hejduk ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Doktoraty

6 kwietnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Paclawskiej. Temat: „Językowo-kulturowy obraz ziół w polskiej tradycji ludowej”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński. Recenzenci: prof. dr hab. Halina Kurek z UJ, prof. dr hab. Halina Pelc z UMCS.

13 kwietnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Grażyny Przechodzikiej. Temat: „Kompetencja językowa polskich maturzystów (na podstawie wyników matur z lat 2005–2008 i testów certyfikatowych dla poziomu zaawansowanego C2)”. Promotor: prof. dr hab. Władysław Miodunka z UJ. Recenzenci: prof. dr hab. Jadwiga Kowalikowa z UJ, prof. dr hab. Jerzy Mazur z UMCS.

Spotkania

W dniach 4–8 kwietnia gościem Instytutu Filologii Polskiej był prof. Tomas Venclova z Yale University, który wygłosił drugi z trzech cykli wykładów poświęconych Josifowi Brodskiemu na tle rosyjskiej poezji „samizdatu”.

12 kwietnia dr L. Siryk (Instytut Filologii Słowiańskiej) wystąpiła w Klubie Inteligencji Katolickiej z referatem na temat motywów biblijnych w poezji ukraińskiej.

15 kwietnia odbyła się całonocna wycieczka gości z Indii, Słowacji, Węgier – studentów polonistyk, uczestników programu Erasmus i CEEPUS. Wycieczka „Wild East” prowadziła przez drogi i bezdroża południowego Podlasia. Studenci odwiedzili Kodeń słynący z kościoła w stylu renesansu lubelskiego i obrodu Santa Maria di Guadalupe, Jableczną, gdzie znajduje się malowni-

czo położony prawosławny klasztor i Romanów, w którym mieści się romantyczny dworek polski – muzeum J. I. Kraszewskiego. Zwiedzający byli pod wielkim wrażeniem gościnności księży oblatów w Kodniu i muzealników z Romanowa. Ogromnym walorem dla obcokrajowców była też przyroda południowego Podlasia, z wszechobecnymi bocianami. Wycieczka, którą poprowadził prof. Dariusz Chemperek – koordynator programu Erasmus w IFP, mogła zostać zrealizowana dzięki pomocy Kierownika Działu Współpracy z Zagranicą Ryszarda Straszynskiego.

Dr Marta Nowosad-Bakalarczyk z Zakładu Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego oraz dr Katarzyna Puzio z Zakładu Historii Literatury Polskiej IFP odbyły w dniach 13–19 kwietnia w ramach Programu LLP/ Erasmus serię wykładów w Katedrze Studiów Środkowoeuropejskich Uniwersytetu Karola w Pradze. Wykłady, adresowane przede wszystkim do studentów specjalności polonistycznej, poświęcone były płci i jej wykładnikom we współczesnej polszczyźnie, wykładnikom parametryzacji świata w języku polskim, motywom pejzażu romantycznego w literaturze polskiej oraz „życiu pośmiertnemu” biografii Adama Mickiewicza we współczesnych badaniach nad polskim romantyzmem.

20 kwietnia gościem Wydziału był znany badacz dziejów Lwowa i dawnych Kresów – prof. Stanisław Nicieja z Uniwersytetu Opolskiego. Okazją do spotkania była publikacja nowej książki Profesora „Lwów. Ogród snów i pamięci”.

Konferencje

Dr Marta Wójcicka z Zakładu Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „O rozkoszach wszelakich... Od przyjemności do ekstazy w kontekstach kultury”, która odbyła się w dniach 12–15 kwiet-

nia w Pokrzywniej k. Opola. Podczas konferencji organizowanej przez Katedrę Kulturoznawstwa i Folklorystyki Uniwersytetu Opolskiego M. Wójcicka wygłosiła referat: „W krzywym zwierciadle przyjemności – człowiek w legendach miejskich”.

W dniach 13–15 kwietnia dr Anna Zalewska z Instytutu Archeologii wzięła udział w konferencji „*Fidelis memoria*. Od upamiętnienia do źródła historycznego”, zorganizowanej przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego jako 10. „Interdyscyplinarne spotkanie historyczne *Ad fontes*”. Zaprezentowała wystąpienie „Wiedza archeologiczna zaczynem pamięci ożywianej”.

Dr Jarosław Krajka z Zakładu Lingwistyki Stosowanej przedstawił referat naukowy pt. „The Implementation of Wikis as Online Environments for Collaborative Writing Instruction” na międzynarodowej konferencji „Modern Tendencies in Computer Assisted Language Learning”, zorganizowanej w dniach 15–16 kwietnia w Ługańsku (Ukraina) przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy, Wschodnioukraiński Narodowy Uniwersytet im. Władimira Dala oraz Państwowy Instytut Pedagogiczny w Ługańsku.

W dniach 14–16 kwietnia w Pobierowie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców „Świat Słowian w języku i kulturze”. W konferencji wzięły udział dr Monika Gabryś („Lubelskie impresje wojenne w »Tygodniku Ilustrowanym« 1916 roku”) oraz dr Anna Tryksza („Retoryczne strategie tekstowe a kod wierszowy. Na przykładzie utworów poetyckich ze zbioru »Koty. Podręcznik użytkownika« Tomasza Majerana) z IFP. Podczas konferencji swoje referaty wygłosili także studentki filologii polskiej z Kolegium Licencjackiego UMCS w Białej Podlaskiej: Joanna Aleksandrak („Grabarka – miejsce na styku kultur Wschodu i Zachodu wokół Święta Спаса Избавника”) oraz

Agata Popławska („Obraz księdza w dyskursie młodzieżowym”).

Dr Małgorzata Brzozowska (Instytut Filologii Polskiej) wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Krzyż w procesach przemian centrum symbolicznego społeczeństwa polskiego”, zorganizowanej przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, która odbyła się w dniach 18–19 kwietnia. Podczas konferencji wygłosiła referat „Semantyka krzyża w kulturze i współczesnej polszczyźnie”.

W dniach 26–30 kwietnia mgr Tadeusz Wiśniewski z Instytutu Archeologii uczestniczył w 53. Jahrestagung Hugo Obermaier Gesellschaft für Erforschung des Eiszeitalters und der Steinzeit e.v., które odbyło się w siedzibie Museum für Archäologie w Herne w Niemczech. Zaprezentował tam referat „Magdalenian camp in Klementowice (Eastern Poland) – Preliminary report on the 2007–10 excavations and perspectives for future research”.

28 kwietnia w Instytucie Nauk o Ziemi odbył się, w ramach posiedzeń Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego, odczyt dr. Marka Florka z Instytutu Archeologii pt. „Wyżyna Sandomierska w pradziejach i historii Polski”, będący wstępem do wycieczki zaplanowanej przez PTG na czerwiec.

Wystawa „Srebrny koń” w Hrubieszowie

28 kwietnia w Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie została otwarta wystawa będąca zwieńczeniem polsko-niemieckiego projektu badawczego, przygotowana wspólnie z Museum für Vor- und Frühgeschichte, Staatliche Museen zu Berlin oraz Instytutem Archeologii, pt. „Srebrny koń: archeologiczne skarby między Morzem Czarnym a Kaukazem”. Prezentowane ekspozycje pochodzą ze zbiorów Museum für Vor- und Frühgeschichte, Państwowego Muzeum Archeologicznego

w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Muzeum Archeologicznego w Krakowie oraz Römisch-Germanisches Museum w Kolonii w Niemczech.

Konkursy

4 kwietnia odbył się pierwszy konkurs na najlepsze tłumaczenie ukraińsko-polskie. Uczestniczyło w nim ponad 20 osób, poza studentami filologii ukraińskiej także studenci politologii, psychologii, polonistyki, KUL. I etap konkursu obejmował przekład prozy lub poezji, II – tłumaczenie tekstu publicystycznego. Prace oceniało jury złożone z pracowników Zakładu Filologii Ukraińskiej. Pierwsze miejsce zdobył student III roku Tomasz Czapko. Najlepsze prace zostaną opublikowane w piśmie „Lublin. Kultura i społeczeństwo”.

7 kwietnia w LO w Wisznicach odbył się finał III Konkursu Sławistycznego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa lubelskiego. Patronat nad konkursem objęli: Marszałek Województwa Lubelskiego, Lubelski Kurator Oświaty, Starosta Bialski, Prezydent Miasta Biała Podlaska. W uroczystości uczestniczyli m.in.: konsul Ukrainy Serhij Dyryza, poseł Tadeusz Sławewski, przedstawiciele instytucji patronujących. W finale uczestnicy wystąpili w dwóch kategoriach – indywidualnej i grupowej – z 10 prezentacjami na temat Rosji, Ukrainy i Czech. Tego dnia odbyło się także spotkanie z dyrektorami szkół patronackich i przedstawicielami instytucji samorządowych.

14 kwietnia w sali sesyjnej Ratusza odbyła się III edycja Lubelskiego Konkursu Ortograficznego. Zwycięzca otrzymał tytuł Lubelskiego Mistrza Ortografii i nagrodę główną – Pióro Prezydenta Miasta Lublin. Patronat merytoryczny nad konkursem oraz przewodniczenie komisji objęła prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska – kierownik Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych ►

(Instytut Filologii Polskiej). Organizacją zajęły się mgr Jolanta Siudym i mgr Jolanta Makuch ze Szkoły Podstawowej nr 40 im. Leona Kruczkowskiego w Lublinie. Tekst dyktanda finałowego przygotowała mgr Beata Jarosz.

Inne

Prof. Feliks Czyżewski (Instytut Filologii Słowiańskiej) otrzymał zaproszenie do udziału w Radzie Naukowej Instytutu Badań Cerkiwnych w Łucku.

Dr Anna Zalewska z Instytutu Archeologii została zaproszona przez Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie do uczestnictwa w interdyscyplinarnym zespole redaktorskim i eksperckim przygotowującym założenia projektu Modi Memorandi, którego głównym celem jest analiza różnych strategii badania pamięci, a efektem finalnym prac będzie publikacja opracowania o charakterze leksykonu.

Dr A. Choma (Instytut Filologii Słowiańskiej) 2 kwietnia uczestniczyła w Drzwiach Otwartych w II LO w Lublinie, gdzie przedstawiła prezentację na temat Ukrainy i ukrainistyki w UMCS.

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

Habilitacje

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 9 marca podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii dr Magdalenie Staszczak z Zakładu Biochemii. Temat rozprawy habilitacyjnej: „Szlak ubikwityna-proteasom i jego rola u grzybów ligninolitycznych”. Recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Bielawski z Katedry Biochemii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego; prof. dr hab.

Adam Dubin z Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego; prof. dr hab. Andrzej Jerzmanowski z Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego; prof. dr hab. Ewa Sikora z Zakładu Biochemii Komórki Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w Warszawie.

W dniu 16 marca Rada Wydziału podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii dr Iwonne Wojdziej z Zakładu Immunologii Bezkręgowców Instytutu Biologii. Temat rozprawy habilitacyjnej: „Przekazywanie sygnałów komórkowych w stresie osmotycznym u drożdży oraz w odpowiedzi immunologicznej owadów w warunkach szoku cieplnego”. Recenzenci: dr hab. Paweł Golik z Uniwersytetu Warszawskiego; prof. dr hab. Grażyna Muszyńska z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie; prof. dr hab. Barbara Płytycz z Uniwersytetu Jagiellońskiego; prof. dr hab. Jolanta Zakrzewska-Czerwińska z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Doktoraty

Rada Wydziału nadała stopień doktora nauk biologicznych na posiedzeniu w dniu 23 lutego mgr. inż. Michałowi Więckowiczowi – słuchaczowi studiów doktoranckich na Wydziale Nauk o Żywności i Żywienia Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Temat rozprawy: „Metagenomowa analiza mikroflory serów regionalnych na obecność genów kodujących listeriobójcze bakteriocyny klasy IIa”. Promotor: prof. dr hab. Włodzimierz Grajek z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Skorupska z Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii UMCS; prof. dr hab. Zdzisława Libudzisz z Politechniki Łódzkiej.

27 kwietnia Rada Wydziału nadała stopień doktora nauk biologicznych mgr Katarzynie Socale z Zakładu Fizjologii Zwierząt Instytutu Biologii UMCS. Temat rozprawy: „Wpływ

sildenafilu na aktywność wybranych leków przeciwdepresyjnych w teście wymuszonego pływania u myszy”. Promotor: prof. dr hab. Piotr Właz z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Gabriel Nowak z Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie; dr hab. Ewa Poleśzak z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

27 kwietnia Rada Wydziału nadała stopień doktora nauk biologicznych mgr Barbarze Michalec-Wawiórcze z Zakładu Biologii Molekularnej Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii UMCS. Temat rozprawy: „Formowanie się rybosomalnego centrum GTPazowego w procesie biogenezy podjednostki 60S”. Promotor: dr hab. Marek Tchórzewski z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Recenzenci: dr hab. Joanna Kufel, prof. nadzw. Uniwersytetu Warszawskiego; prof. dr hab. Zofia Szwejkowska-Kulińska z UAM w Poznaniu.

Rada Wydziału 27 kwietnia nadała stopień doktora nauk biologicznych mgr. Krzysztofowi Plewce – absolwentowi studiów doktoranckich w Zakładzie Wirusologii i Immunologii Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii UMCS. Temat rozprawy: „Mechanizmy przeciwwłóknieniowej aktywności tri terpenów i cynku w wątrobowych komórkach gwiazdzistych aktywowanych etanolem”. Promotor: dr hab. Agnieszka Szuster-Ciesielska, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Jakubowicz z Wydziału BiNoZ; prof. dr hab. Elżbieta Samorek-Salamonowicz z Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach.

27 kwietnia Rada Wydziału nadała stopień doktora nauk o Ziemi mgr. Hubertowi Majowi – absolwentowi studiów doktoranckich w Zakładzie Geografii Ekonomicznej Instytutu Nauk o Ziemi. Temat rozprawy: „Współczesne zmiany strukturalne w rolnictwie województwa lubelskiego”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bański z Wydziału BiNoZ. Recenzenci:

prof. dr hab. Bronisław Górz z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie; dr hab. Roman Rudnicki, prof. nadzw. Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Stypendia

Mgr Anna Godlewska (Zakład Geografii Fizycznej i Paleogeografii INoZ) otrzymała stypendium konferencyjne Brytyjskiego Stowarzyszenia Quaternary Research Association na uczestnictwo w XVIII Międzynarodowym Kongresie INQUA (International Union for Quaternary Research), który odbędzie się w dniach 21–27 lipca 2011 w Bernie (Szwajcaria) pod hasłem „Quaternary Sciences – the view from the mountains”.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Grant badawczy w Instytucie Fizyki

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej przyznała grant w programie Pomost dr Oksanie Yastrubchak pracującej naukowo w Instytucie Fizyki UMCS. W silnej konkurencji (14 nagrodzonych projektów na 109 zgłoszonych) dr Yastrubchak odniosła duży sukces, przedstawiając projekt zatytułowany: „Fabrication and investigation of nanosize structures for spintronics on the base of diluted magnetic semiconductors (Ga,Mn)As and Mn ion implanted GaAs”. W latach 2011–2014 dr Yastrubchak będzie prowadzić badania z dziedziny eksperymentalnej fizyki materii skondensowanej w Zakładzie Fizyki Jonów i Implantacji. Dr Yastrubchak jest absolwentką Państwowego Uniwersytetu we Lwowie. Po przybyciu do Polski stopień doktora nauk fizycznych zdobyła w Instytucie Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warsza-

wie. Jej zainteresowania naukowe obejmują przede wszystkim spektroskopię optyczną i magnetooptyczną materiałów spintronicznych. Serdecznie gratulujemy dr Oksanie Yastrubchak tego sukcesu.

prof. Jerzy Żuk

Wykłady

Prof. Valery Nakariakov z Warwick University (Anglia) wygłosił w dniach 31 stycznia – 2 lutego w Instytucie Fizyki cykl wykładów: „Introduction to the Physics of the Sun”, „Magnetohydrodynamics of the Sun”, „Waves and oscillations in the solar corona”. Wykłady miały charakter otwarty, adresowane były do studentów fizyki i uczniów szkół średnich, odbywały się w j. angielskim. W czasie wykładów rozdawano gadżety z agencji kosmicznych NASA i ESA. Była to kolejna inicjatywa promująca fizykę wśród młodzieży i studentów.

W dniach 7–15 kwietnia w Instytucie Fizyki przebywał dr Istvan Ballai z Sheffield University, School of Maths and Statistics, Great Britain. Jego pobyt był finansowany w ramach umowy między UMCS a Uniwersytetem w Sheffield. Dr Ballai wygłosił wykłady z fizyki Słońca: „Magnetohydrodynamic (MHD) waves and oscillations: Observations and Theory”, „Transport processes in space plasmas”, „Waves in inhomogeneous plasmas”, „Introduction into nonlinear (MHD) waves”. Wykłady miały charakter otwarty i odbywały się w j. angielskim.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Habilitacje

15 kwietnia odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Doroty Kornas-

-Bieli na podstawie rozprawy: „Pedagogika prenatalna. Nowy obszar nauk o wychowaniu”, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009. Recenzentami byli: dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz, prof. dr hab. Janusz Kirenko, prof. dr hab. Bogusław Śliwerski, dr hab. Wiktor Żłobicki.

Doktoraty

8 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jakuba Lickiewicza. Temat rozprawy: „Osoby popełniające przestępstwa komputerowe – próba skonstruowania profilu psychologicznego”. Promotor: prof. dr hab. Józef K. Gierowski. Recenzenci: dr hab. Iwona Niewiadomska, dr hab. Dorota Tur-ska, prof. nadzw.

Współpraca zagraniczna na Wydziale Pedagogiki i Psychologii

W dniach 12–14 kwietnia w Instytucie Pedagogiki gościła prof. dr Irmgard Jansen z Fachhochschule Muenster w Niemczech. Pani profesor jest koordynatorem programu Erasmus na Wydziale Nauk Społecznych (Fachbereich Sozialwesen) tamtejszej uczelni. Prof. Jansen wygłosiła wykład otwarty dla studentów pedagogiki UMCS o specjalności resocjalizacyjnej, którego tematem była „Socjoterapia przez fotografię skazanych w zakładzie karnym”. Zaprezentowane zostały dwa projekty zrealizowane przy współudziale studentów i osób osadzonych, w których wykorzystano m.in. fotografię i elementy dramy. Studenci z koła naukowego przedstawili również swoje działania podejmowane na rzecz osadzonych w położonych w pobliżu Lublina zakładach penitencjarnych. Spotkanie było też okazją do wymiany doświadczeń z pracownikami naukowymi Instytutu Pedagogiki. Prof. Irmgard Jansen odwiedziła również Warsztaty Teatrotterapii w Lublinie.

Agnieszka Buczak

ROZMOWA
Z GEN. WŁADYSŁAWEM
WYŁUPKIEM

Prof. Tadeusz Kwiatkowski we wspomnieniu poświęconym prof. Narcyzowi Łubnickiemu, w wydanej w 1994 r. monografii „50 lat środowiska filozoficzno-socjologicznego w UMCS”, podaje informację, jakoby prof. Łubnicki przetrwał okupację przechowywany w Kraszewie k. Milanowa, a to nieprawda?

Nie, nie w Kraszewie, ale w miejscowości Kostry, na południowy-wschód od Milanowa, około kilometra od stacji kolejowej. Pan Bolesław – wyłącznie tak zwracaliśmy się do prof. Łubnickiego, chociaż znaliśmy jego prawdziwe nazwisko – aż do końca wojny mieszkał z żoną w Kostrach u mojego kolegi, Mieczysława Muszyńskiego. Dom był dwuizbowy i Mietek żartem powtarzał: „tu moje księstwo, a tam królestwo Bolesława”.

Mieszkali tam sami?

Z Mieczysławem mieszkał jeszcze jego młodszy brat, którego imię zapomniałem – wiem tylko, że został lekarzem i później pracował w Łodzi, oraz ich siedemnastoletnia siostra Władzia, po wojnie farmaceutka. Ten młodszy brat do wojny ukończył tylko cztery klasy szkoły powszechnej i w okresie, kiedy tam byłem, pobierał lekcje u pana Bolesława – dzięki temu wyszedł na ludzi.

„Bolesław”, gdy przebywał u Muszyńskich, udzielał lekcji tylko jego bratu?

Prowadził nie tylko jego, ale także inne osoby. Jeszcze przynajmniej dwie lub trzy, których niestety nie pamiętam.

A czy „Bolesław” pokazywał się we wsi?

Raczej nie. Wprawdzie to był dom trochę na uboczu, oddalony od wsi, ale żona pana Bolesława odbiegała aparycją od okolicznych mieszkańców, rzucała się w oczy jej mocno egzotyczna uroda. I chyba dlatego mało pokazywali się na zewnątrz.

KRÓLESTWO

NIEZNANA KARTA Z ŻYCIORYSU

2 lutego 2011 r., na spotkaniu prowadzonym przez prof. Jądwigę Mizińską w Lubelskim Oddziale Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, a poświęconym nestorowi lubelskiej filozofii – prof. Narcyzowi Łubnickiemu, okazało się, że jeśli nie wszystko, to prawie wszystko wiadomo o poglądach Profesora, natomiast nic albo prawie nic o tym, jak przeżył wojnę. Prof. Antoni Krawczyk, jeden z prelegentów,

Fot. Archiwum Instytutu Filozofii UMCS

Prof. Narcyz Łubnicki, 1962

pokazywał się ludności, miał tak zwany dobry wygląd. Zresztą Kula również wyglądał na Słowianina, a ponieważ nie kontrolowali go, co podobno Niemcy mieli w zwyczaju, każąc zrzucić spodnie, od czasu do czasu jeszcze tam przyjeżdżał.

Zna Pan dokładną datę przewiezienia Łubnickiego z Warszawy?

Łubnicy i Małowist zjawili się tam zanim sam jeszcze zostałem przetrzucony do powiatu radzyńskiego – wtedy już pan Bolesław był w Kostrach. Natomiast kiedy dokładnie przyjechał, trudno mi powiedzieć, ale było to chyba przed sławną naradą w Wannsee, kiedy już Niemcy mieli do Żydów szczególnie barbarzyński stosunek.

W jaki sposób „Bolesław” znalazł się w Kostrach?

Witold Kula, o którym dużo później dowiedziałem się, że także był Żydem, przywiózł z Warszawy dwie osoby – pana Bolesława, czyli prof. Łubnickiego oraz prof. Mariana Małowistę, który został *dolmetscherem*, czyli tłumaczem w gminie Jabłoń i pod nazwiskiem „Mil” przeżył tam wojnę. Łubnicki dostał kwatery u Muszyńskich, a Małowistem zaopiekowały się siostry Kędrackie.

Ziuta Duda-Kędracka pracowała w Radzie Okręgowej ZSP i należała do koła ludowców na UMCS...

Tak, to ona opiekowała się Małowistem. On, jako oficjalny tłumacz,

A jak to się stało, że Witold Kula umieścił „Bolesława” właśnie u Muszyńskich?

Otóż był taki zwinny chłopak, już nieżyjący – Stefan Skoczylas ps. „Piotr Konar”, pełniący obowiązki komendanta IV podokręgu Batalionów Chłopskich, który miał kontakt z kwaterą główną w Warszawie. To jego zasługa, że Mil i pan Bolesław pojawili się na Podlasiu. Mnie również Skoczylas skontaktował z Muszyńskim, kiedy wiosną 1943 r. na mój trop wpadło gestapo i musiałem uciekać z zamojskiego. W maju znalazłem się w okolicach Radzyna i od inż. Stanisława Rokity, którego Niemcy zrobili na Podlasiu kierownikiem zarządu drogowego, dosta-

„BOLESŁAWA”

PROF. NARCYZA ŁUBNICKIEGO

nadmienił, iż żyje jeszcze świadek najdramatyczniejszego okresu w długim życiu Profesora. A ponieważ spotkanie zbiegło się z medialną dyskusją na temat najnowszej książki Ireny i Tomasza Grossów pt. „Złote żniwa”, udaliśmy się z prof. Krawczykiem do gen. Władysława Wyłupeka nie tylko odsłonić tajemnicę prof. Łubnickiego, ale też spróbować zweryfikować tezy z książki małżeństwa Grossów.

łem zaświadczenie tzw. drużnika, mającego w opiece pewien odcinek drogi od Radzyna do Międzyrzeca. Inż. Rokita wprowadził mnie w środowisko i na stanowisku komendanta obwodu – tym samym jak przedtem na Zamojszczyźnie – zacząłem tam coś robić.

Jakie wrażenie sprawiał na Panu „Bolesław”?

Widać było, że pochodzi z miasta, a sam jego sposób myślenia często wydawał mi się zaskakujący. Któregoś razu miałem w planach pojechać od Muszyńskich do Jabłonia, ale widzę przez okno, że zaczął padać rzęsy deszcz. I zdenerwowałem się, że nie pojadę. A na to odzywa się pan Bolesław: „Dlaczego pan nie pojedzie, przecież pan ma rower?” Mówię tak: „Panie Bolesławie, ależ wi-

dzi pan, że ta ścieżka jest już całkiem namoknięta, a koła gumowe, nie dam rady”. I pamiętam jego zdumienie: „Jak to, proszę pana, w Warszawie wszyscy po deszczu jeżdżą!” Bardzo mnie to ubawiło. Musiałem tłumaczyć, dlaczego w Warszawie można, a tu, z braku trotuarów, nie można, co to jest poślizg, że koła w mokrej glinie nie będą się kręcić, a ja upadnę w kałużę. Prostý chłop to brałby na praktyczny rozum, a on musiał filozoficznie dojść sedna rzeczy – dlaczego i jak. Innego razu mnie zapytał: „Jak pan jedzie z tym dokumentem, to pan jest pewien, że Niemcy nie wiedzą, że on jest fałszywy?”. – Ano – mówię – myślę, że oni tak myślą, że to nie fałszywy. Dochodził do tego, czy Niemcy nie pomyślą, że ten dokument może być fałszywy! Na swój sposób realistyczne pytanie.

Pamięta Pan, kiedy Łubnicki opuścił Kostrzy?

Bolesław mieszkał w Kostrzynie do końca, aż wyszli Niemcy. Przy czym mnie tam wtedy nie było, ale bodaj na początku lipca 1944 r. doszła do mnie wiadomość, że Łubnicki zniknął. Okazuje się, że wyjechał na tzw. „razwietkę” – rozeznac, co się dzieje.

Kiedy spotkał Pan „Bolesława” ponownie?

W sierpniu zdecydowałem się przebić na Zamojszczyznę, licząc na to, że uda mi się tam dostać przed Rosjanami. Pożyczyłem motorower i 15 sierpnia 1944 r. dotarłem do Lublina. Zatrzymałem się na Placu Litewskim, a na ławce pod obeliskiem Unii Lubelskiej siedzi kto? – Łubnicki! Zdziwiłem się bardzo, że pan Bolesław ruszył w Polskę szybciej niż ja. Serdecznie się przywitaliśmy i porozmawialiśmy. Łubnicki, który był socjalistą, ale takim dość lewym, powiedział mi rzecz, za którą go ceniłem. Spytałem go, jak mu się to wszystko podoba. On mi powiedział: „Panie Januszu, jedna rzecz mi tutaj zupełnie nie odpowiada. Bo rozumiem, że przyszło wojsko, tylko za wielu przyszło takich, którzy każą ze sobą maszerować na Krótką”. A na ul. Krótkiej, wiadomo kto był – NKWD i bardzo szybko UB. Pierwszy raz wtedy usłyszałem, jak zaklął: „Cholera, w sowieckich mundurach aresztują! Rozumiałbym jeszcze, gdyby to były nasze płaszcze i te orzełki, jakie są, takie są, ale żeby to polskie...”

Ilu Żydów, Pana zdaniem, mogło przechować się na polskiej wsi?

Wielu, ale też wielu Polaków dało głowę z tego tytułu – Niemcy wykrywali. Znam przypadek z Wólki Zaporskiej, obok Radeckiej, gdzie za przechowywanie Żydów Niemcy rozstrzelali 13-osobową rodzinę. Ale muszę powiedzieć o pewnym zjawisku – otóż do tej akcji eksterminacyjnej Żydów włączać się zaczęli niektórzy Polacy. Wydałem w tej sprawie bardzo ostry rozkaz w obwodzie ►

Gen. Władysław Wyłupek z prof. Antonim Krawczykiem

Fot. Lukasz Marciniak

Prof. Narcyz Łubnicki, 1978

zamojskim, że kto by dopuścił się zdrady wobec przechowywanych Żydów, wyrokiem sądu podziemnego karany będzie śmiercią. No, ale trzeba powiedzieć, że nie było tu wielu – jak ich nazywano w Warszawie – szmalcowników. W mojej miejscowości, w Kolonii Sułów, w zamojskim, przechowywało się dwóch braci, którzy mieszkali trochę u mojej ciotki, trochę u sąsiadów – trzeba było jakoś te dwa lata z nimi przeżyć. Starszy, niby mądrzejszy, uwierzył Niemcom, którzy kazali stać się wszystkim Żydom w Izbiicy, skąd obiecywali wywieźć ich do Chorwacji. Młodszy, o którym ten starszy powiadał: „Eee, Mordka to głupi”, okazał się rozsądniejszy i na próżno namawiał brata: „Nie idź do Izbiicy, bo wpadniesz!” I ten młody przeżył, dostałem list pożegnalny, który mi się w tej dalszej życiowej drodze zagubił, pisany gdzieś na Śląsku – że już wyjeżdża do siebie. I potem ktoś go jeszcze spotkał i przekazał pozdrowienie – nazywał się Mordechaj Cytryn.

15 lutego 2011 r.

Z gen. Władysławem Wyłupkiem (oficerem sztabu IV Okręgu BCh Lublin, awansowanym do rangi generała w 2008 r.) rozmawiali: prof. Antoni Krawczyk i dr Łukasz Marcińczak.

ROZMOWA Z PROF. ANTONIM KRAWCZYKIEM, KIEROWNIKIEM ZAKŁADU PODSTAW KULTURY I NAUKOZNAWSTWA UMCS

Panie Profesorze, Pan jeszcze zetknął się z prof. Narcyzem Łubnickim osobiście i zna wiele osób, które z nim współpracowały – czy Profesor opowiadał kiedykolwiek o swoich losach okupacyjnych?

Opowiadał jedynie o tym, że zajęła się nim organizacja chłopska na Podlasiu, wspominał o rodzinie Muszyńskich, u której mieszkał. Natomiast o szczegółach ukrywania się w czasie okupacji nigdy nie mówił, czemu sam się dziwiłem. Dopiero Marian Wojtas, autor „Słownika Biograficznego Żołnierzy Batalionów Chłopskich”, uświadomił mi, że Łubnickiego celowo o niczym nie informowano – po prostu taka była konspiracyjna pragmatyka, w czasie wyspy lepiej było wiedzieć jak najmniej. Stąd Łubnicki nie znał nazwisk ludzi, z którymi się stykał w Kostrach – używano tam tylko konspiracyjnych pseudonimów. Później, po wkroczeniu Sowietów, ci sami ludzie znowu używali pseudonimów, ponieważ stali się podziemiem reakcyjnym. A więc to nie do końca było tak, że prof. Łubnicki przemilczał swoje wojenne losy, po prostu niewiele wiedział.

Ale jego nazwisko było znane wszystkim?

Wszystkim na pewno nie, zwracano się przecież do niego „panie Bolesławie”. Oczywiście niektórzy znali jego nazwisko, ale starano się go nie wymieniać, bo przecież figurowało w jakimś niemieckim rejestrze. Do osób, z którymi się tam spotykał, Łubnicki również odnosił się po imieniu, które mieli w podrobionych dokumentach – do gen. Wyłupka zwracał się wyłącznie „panie Januszu”.

Wiemy, że prof. Małowist nosił nazwisko „Mil”, a czy znamy konspiracyjne nazwisko Łubnickiego?

Nie miał fałszywego. Gdyby, nawet przypadkiem, weszli Niemcy do tego domu, to byłby koniec. Małowist fi-

gurował pod zmienionym nazwiskiem jako Polak, natomiast Łubnicki nie miał żadnych papierów.

Witold Kula, kurier, który przewiózł Łubnickich i Małowistę do Kostr, to późniejszy profesor Uniwersytetu Warszawskiego?

Tak, wybitny uczony, historyk polskich dziejów gospodarczych. W czasie okupacji współpracował z Biurem Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK – wtedy AK z BCh utrzymywały bliski kontakt. Włączył się też w działalność oświatową, wykladał m.in. w tajnej Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Na Podlasiu musiał przyjeżdżać dlatego, że Spółdzielnia Wydawnicza „Płomień” w Wiśniowie wydawała materiały na tajne komplety WWP. Kula był ruchliwy i niezwykle odważny.

Dlaczego zaopiekowały się Łubnickim właśnie Bataliony Chłopskie?

Polski wywiad dostał wiadomość, iż Niemcy zamierzają aresztować – ze względu na pochodzenie, a to wiązało się przecież wtedy z fizyczną likwidacją – dwóch profesorów związanych z Wolną Wszechnicą, Łubnickiego i Małowistę. Marian Małowist, podobnie jak Kula, to późniejszy znakomity historyk dziejów gospodarczych. Trzeba tu powiedzieć o współdziałaniu różnych okupacyjnych organizacji, np. Tajnej Organizacji Nauczycielskiej, udzielającej wsparcia przedstawicielom inteligencji zagrożonym przez Niemców, do której należał Witold Kula, z ruchem oporu.

Gen. Wyłupek wyróżnił rolę komendanta BCh na Podlasiu, Stefana Skoczylasa...

Na Podlasiu aktywnie działały BCh, gdzie funkcję komendanta IV podokręgu pełnił Stefan Skoczylas, który znał Kulę z wcześniejszej działalności w warszawskiej TON. Stąd – poprzez Kulę – nawiązano kon-

takt właśnie ze Skoczylasem, żeby się Łubnickim z żoną i Małowistem zaopiekował. Warto też może nadmienić, że Mieczysław Muszyński, w domu którego Łubniccy mieszkali, to także żołnierz podziemia, działacz SL „Roch”, przewodniczący piątki politycznej gminy Milanów.

Czy rozkaz wydany przez gen. Wyłupek – wtedy komendanta BCH w Zamojskiem – nie potwierdzałby tezy, którą podtrzymuje Jan Tomasz Gross, jakoby Polacy, szczególnie na wsi, często i ochoczo przykładali rękę do prowadzonej przez Niemców eksterminacji Żydów?

Gen. Wyłupek nie wydał tego rozkazu od siebie – w czasie okupacji istniała konspiracyjna struktura Polski podziemnej, a w kraju urzędował delegat rządu londyńskiego w randze wicepremiera i Wyłupek, jako komendant, wydał ten rozkaz na jego polecenie. Uważam, że wrogi stosunek do Żydów, zwłaszcza na polskiej wsi, jest rozdmuchany i nieprawdziwy, choć oczywiście zdarzały się tam podczas okupacji rzeczy tragiczne. Ale trzeba starać się zachować odpowiednie proporcje. Przed wojną na wsiach i w małych miasteczkach, gdzie pieniądź był trudno dostępny, sklepy żydowskie dostarczały na kredyt ludności wiejskiej potrzebnych artykułów. Z tamtych czasów pochodzi porzekadło „jak bieda, to do Żyda”. Od mniej więcej 1935 r. bojówki ONR-u wszczynają burdy na jarmarkach, demolując żydowskie stragany. Ale to byli zawsze ludzie z zewnątrz, z miasta, chłopci w tym udziału nie brali. A w czasie okupacji, jak tylko mogli, pomagali Żydom. Do mego ojca w Starej Wsi k. Bychawy, w początkowych dniach władzy okupanta nakazującego golenie bród przez Żydów, zgłosił się Żyd z prośbą, żeby mu ojciec ogolił brodę – w ramach znajomości.

Ale wydanie tego rozkazu to była jednak reakcja na coś...

Zdarzały się kradzieże, rozboje, regulowano różne przedwojenne za-

szłości. Na wsi, tak samo jak w miastach, zapanowało rozprężenie właściwe czasom okupacji, a trzeba też wziąć pod uwagę mentalność chłopską – podczas reformy rolnej chłopci szli masowo do pańskich lasów i doszczętnie je wycinali, po prostu uznając, że to niczyje. Ale przecież Żydzi powierzali też Polakom dzieci na przechowanie. Nasz znany lubelski ksiądz, Romuald Jakub Weksler-Waszkinel jako dziecko oddany został polskiej rodzinie. Miał to szczęście, że przybrana matka zdążyła mu przed śmiercią o tym powiedzieć. Jednak ogromna liczba przypadków przykryta została patyną niepamięci – kiedy ludzie jeszcze żyli nie mówiło się o tym, natomiast mówi się teraz, kiedy wymarli świadkowie. Gdyby nie to, że żyje gen. Wyłupek, przepadałaby przecież również historia przechowania prof. Łubnickiego.

Jakby Pan określił preferencje polityczne prof. Łubnickiego?

Miał poglądy socjalistyczne, ale nie przepadał za władzą ludową. Był intelektualnym socjalistą w typie Sartre’a czy Bertranda Russel’a. Tyle, że w przeciwieństwie do nich, którzy apoteozowali sytuację w Związku Radzieckim, wieści stamtąd przyjmując bezkrytycznie, on miał w tę rzeczywistość przecież bezpośredni wgląd, przekonał się, jak jest naprawdę.

Bywał otwarcie krytyczny?

Łubnicki publicznie deklarował, że sławna pseudopraca Stalina o językoznawstwie nie posiada żadnej merytorycznej wartości i uznano go za rewizjonistę, został odsunięty od zajęć. On się do nurtu stalinowskiego w żaden sposób nie dołączył, a i później z dystansu na to wszystko patrzył, chociaż w pochodach pierwszomajowych brał udział, tak jak wszyscy. Nie występował przeciwko ustrojowi, ale nigdy go także nie gloryfikował. Zachowywał status neutralnego uczzonego.

Zachowała się anegdota, w której prof. Józef Garbacik, pierwszy dziekan Wydziału Humanistycz-

nego UMCS, każde posiedzenie Rady Wydziału – a prof. Łubnicki kierował wówczas przynależącą do WH Katedrą Logiki – rozpoczynał od pytania do prof. Łubnickiego: „Czy jest Pan już gotów do przeprowadzenia samokrytyki?”, na które prof. Łubnicki stale odpowiadał: „Nie w tym gronie”. Za co oczekiwano tej krytyki?

Domagano się, żeby sam się określił jako rewizjonista. Mieliśmy do czynienia ze szczególnym zjawiskiem – partyjnym podejściem do nauki, które przejawiało się w żądaniu, aby uczeni, których wypowiedzi uznano za kontrowersyjne, oświadczyli publicznie, że wyznawane dotąd poglądy uznają za niewłaściwe. I tego od Łubnickiego oczekiwano. Wtedy naznaczono by mu karę i przywrócono wykłady – a on nie chciał!

Miał udać się do Canossy...

Tak, chciano, żeby uznał racje swoich przeciwników, którzy go sekowali z ideologicznego punktu widzenia. Prof. Łubnicki pracy dla uczelni nie traktował w kategoriach politycznych, ale społecznych i naukowych. Miał również sceptyczny stosunek do działalności w „Solidarności” i namawiał prof. Stefana Symotiu-ka, aby swoje zainteresowania skupił raczej na pracy naukowej.

Nigdy nie było nacisków, żeby wstąpił do partii?

Nie sądzę. W okresie gomułkowskim tego jeszcze nie było. Dopiero za Gierka ogłoszono, że filozofię marksistowską wykładać mogą jedynie uczeni należący do partii. Stąd naciski organizacji partyjnej do werbowania w jej szeregi. I tylko dlatego ludzie wstępowali do takich organizacji jak ZSL czy SD, aby nie musieć zapisać się do partii. Ciągłe wtedy chwalono się rozmiarami upartyjnienia. Jan Kobuszewski w „Bajce dla dorosłych” zażartował z tej tendencji, mówiąc o „umałpieniu”. Mrugaliśmy do siebie na uczelni, pytając, jaki jest procent „umałpienia”.

**Rozmawiał
dr Łukasz Marcińczak**

Równoległe z ogłoszeniem werdyktu w telewizji ogólnopolskiej poinformowano, że jedyny w Polsce Jej poświęcony pomnik stoi dziś przed Instytutem Radowym w Warszawie. W materiale zabrakło jakiegokolwiek wzmianki zarówno o Uniwersytecie Jej imienia, jak też o pomniku, który od 44 lat stoi na placu uniwersyteckim w Lublinie. Rok poświęcony Marii Skłodowskiej-Curie skłania więc do refleksji, czy i w jakim stopniu Uniwersytet utrzymywał kontakty z Rodziną swojej Patronki, jedyną jak dotąd rodziną w historii nagrody Nobla, której członkowie w ciągu zaledwie półwiecza zostali nią uhonorowani pięciokrotnie¹.

W chwili powstania Uczelni żyła jeszcze starsza siostra Marii, Helena, obie córki – Irena i Ewa oraz kilkuno-stoletnia wówczas wnuczka Helena. Starsza Irena była już nie tylko uznanym fizykiem, ale laureatką nagrody Nobla, którą otrzymała wraz z mężem Fryderykiem za badania w dziedzinie sztucznej promieniotwórczości. Wydaje się jednak, że problemy związane z utworzeniem, a następnie sprawną organizacją nowego Uniwersytetu były tak duże, że sprawa nawiązania kontaktów z rodziną Marii zeszła na plan dalszy. Nawet jeżeli przewidywano wówczas możliwość takich kontaktów, to nie zachowały się ślady, że takie kroki podjęto.

Pierwszym udokumentowanym tropem jest wniosek prof. Tadeusza Kielanowskiego, dziekana Wydziału Lekarskiego, o nadanie doktoratu honoris causa małżonkom Irenie i Fryderykowi Joliot-Curie, zgłoszony na posiedzeniu Senatu UMCS 30 stycznia 1947 r.² Wniosek został przyjęty, ale na tym kończą się jakiejkolwiek informacje, czy podjęto dalsze działania. Dopiero po wielu latach (w 1973 r.), już jako emerytowany profesor Akademii Medycznej w Gdańsku, prof. Kielanowski wspominał, że w 1948 r. kontaktował się z małżonkami Joliot-Curie, gdy w imieniu rektora UMCS Henryka Raabego uczestniczył w bankiecie wydanym przez ówczesnego prezydenta Bolesława Bierut³.

UMCS I RODZINA PATRONKI

PIERWSZY DOKTORAT HONOROWY UCZELNI

W przeprowadzonym niedawno przez Muzeum Historii Polski i magazyn historyczny „Mówią Wieki” plebiscycie, Polką Wszechczasów została Patronka naszej Uczelni.

Irena i Fryderyk Joliot-Curie

Fot. Archiwum UMCS

W charakterze dygresji i z myślą o młodszych czytelnikach warto wspomnieć, że państwo Irena i Fryderyk Joliot-Curie byli zaproszeni do Belwederu jako członkowie Polsko-Francuskiego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Intelktualistów w Obronie Pokoju, który odbył się we Wrocławiu w dniach 25–28 sierpnia 1948 r. (w składzie tego Komitetu znaleźli się m.in.: Le Corbusier, K. Ajdukiewicz, T. Kotarbiński, M. Dąbrowska, Z. Nałkowska)⁴. Państwo Joliot-Curie pełnili ponadto odpowiedzialne funkcje w Wysokim Komisaracie ds. Energii Atomowej.

Do sprawy doktoratu honorowego UMCS dla Państwa Joliot-Curie powrócono w lutym 1949 r., kiedy ówczesny dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego prof. Józef Motyka informował rektora (Tadeusza Kielanowskiego), że jest po rozmowach w Ministerstwie Oświaty, które zasugerowało, że odpowiedni wniosek winien być podjęty przez Wydział, ale musi mieć aprobatę „władz państwowych”. W odpowiedzi na wystosowane 1 marca 1949 r. i podpisane przez rektora pismo, przyszła odpowiedź, że „Ministerstwo Oświaty do sprawy nadania doktoratu honoris cau-

sa profesorowi Fryderykowi Joliot odnosi się pozytywnie”⁵. Przekazując Radzie Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego stanowisko Ministerstwa, rektor Kielanowski dopisał: „zdaniem Rektoratu nadanie doktoratu stanie się możliwe dopiero po nadaniu takiego tytułu Prezydentowi RP”⁶.

Dopiero 22 grudnia 1949 r. Senat UMCS, na wniosek dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego prof. Józefa Motyki, przyjął uchwałę o nadaniu doktoratu honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej profesorom Irenie i Fryderykowi Joliot-Curie⁷. Sama uroczystość wręczenia dyplomów miała odbyć się 28 stycznia 1950 r. w Warszawie, podczas uroczystego odsłonięcia odbudowanego pomnika Adama Mickiewicza⁸. Nie było to możliwe, albowiem młoda Uczelnia nie tylko nie dysponowała odpowiednim dyplomem, ale nie miała nawet wozu treści, jaką winien on posiadać. Trzy dni na przygotowanie ceremonii było nierealne, zresztą Państwo Joliot-Curie nie przyjechali wówczas do Warszawy, dlatego zdecydowano o odłożeniu uroczystości i połączeniu jej z inauguracją roku akademickiego 1950/51.

Ostatecznie do sprawy wręczenia dyplomów przyznaczonych doktoratów powrócono w listopadzie 1950 r., już po inauguracji kolejnego roku akademickiego. Zbliżał się II Kongres Obrońców Pokoju i była to dobra okazja, aby wręczyć tytuł honorowy Fryderykowi Joliot-Curie, Przewodniczącemu Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, zwłaszcza, że został on uhonorowany również doktoratem h.c. Uniwersytetu Warszawskiego⁹. Dyplomy honorowe UMCS dla obojga małżonków zostały wydrukowane w Krakowie, w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego i noszą datę 16 listopada 1950 r., która jest uznana za datę nadania doktoratów h.c. UMCS.

W tym dniu, w Domu Słowa Polskiego w Warszawie rozpoczęły się obrady II Kongresu Obrońców ▶

Pokoju, w których uczestniczył już tylko Fryderyk. W czwartym dniu obrad, czyli 20 listopada, w Sali Kolumnowej Uniwersytetu Warszawskiego, odebrał dwa dyplomy honorowe przyznane mu przez UMCS i Uniwersytet Warszawski. Na czele delegacji UMCS stał p.o. rektora prof. Józef Parnas oraz profesoria: Adam Bielecki, Włodzimierz Hubicki i Stanisław Ziemecki. Dyplom honorowy nadany Irenie Joliot-Curie złożono w styczniu 1951 r. w Ministerstwie Szkół Wyższych i Nauki z prośbą o przekazanie Uczelni za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ambasady RP w Paryżu.

Jesienią 1949 r. uroczystości obchodzono pięć lat istnienia Uniwersytetu. Wśród zaproszonych na uroczystość gości znalazła się siostra Marii Skłodowskiej-Curie, Helena Skłodowska-Szalay. Mieszkała w Warszawie, w skromnych warunkach i zaproszenie na uroczystości uniwersyteckie przyjęła z radością. Z zachowanych fragmentarycznych informacji wynika, że przekazała wówczas rektorowi jakieś pamiątki rodzinne po Marii i Piotrze Curie, ale dziś trudno ustalić, jakie to były pamiątki i na czyje ręce zostały przekazane. Niewątpliwie pośredniczyła w kontaktach Uczelni z siostrzenicą Ireną, którą odwiedzała w Paryżu. Drugi i zarazem ostatni

raz była w Lublinie w 1954 r., kiedy uroczystości obchodzono dziesięć lat istnienia UMCS. W odpowiedzi na zaproszenie, 12 października 1954 r. pisała: „Panie Rektorze. Dziękuję za zaproszenie mnie na Waszą uroczystość i skorzystam z niego chętnie, o ile mi zdrowie pozwoli. Zmęczyłam się bardzo obchodem dwudziestej rocznicy śmierci Marii Skłodowskiej-Curie, który trwał tydzień i nie czuję się dobrze¹⁰. Mam jednak nadzieję, że odpocznę do czasu wyjazdu do Lublina. Ostatni mój pobyt w Lublinie, który miał miejsce pięć lat temu, pozostawił mi niezmiernie miłe wspomnienie. Łączę wyrazy głębokiego szacunku. Helena Skłodowska-Szalay”.

Zdrowie pozwoliło i Pani Helena była gościem UMCS w dniach 21–24 października 1954 r. Dzień później prof. Stanisław Ziemecki donosił Rektorowi Bohdanowi Dobrzańskiemu: „Pani Helena Szalay prosiła mnie, abym w Jej imieniu wyraził gorącą wdzięczność tak Władzom Uniwersytetu, jak również Komitetowi Obchodu X-lecia za okazane Jej względy i za uprzyjemnienie pobytu w Lublinie, który zostawił w Jej pamięci niezatarte ślady”¹¹.

Wydaje się, że nawiązane wówczas kontakty z rodziną Patronki winny się zacieśniać, ale już w 1956 r. zmarła Irena Joliot-Curie, dwa lata później – Fryderyk. Młodsza córka

Marii – Ewa Labouisse odwiedziła Polskę dopiero w 1967 r. przy okazji otwarcia w Warszawie muzeum poświęconego pamięci jej matki. Nie przewidywano wówczas jej przyjazdu do Lublina. Natomiast w 1969 r. postanowiono zaprosić na uroczystości 25-lecia UMCS dr Helenę Langevin, córkę Ireny i Fryderyka Joliot-Curie. Na skierowaną w tej sprawie do Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prośbę o wyrażenie zgody na zaproszenie Państwa Langevin oraz zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów ich pobytu, otrzymano odpowiedź, że zgoda owszem jest, ale koszty nie mogą przekraczać stawek dziennych ustalonych dla gości zagranicznych przez Ministerstwo Finansów. Zaznaczono też, że koszty podróży nie mogą obciążać strony polskiej. W odpowiedzi skierowanej na ręce prof. Zbigniewa Lorkiewicza, ówczesnego rektora UMCS, Helena Langevin grzecznie odmówiła, tłumacząc się obowiązkami służbowymi w macierzystym Instytucie.

Przedstawione tu informacje zawierają pewną dawkę nieudomówień, wynikających z braku źródeł, ale być może odezwą się świadkowie tamtych wydarzeń, którzy sprostują bądź uzupełnią przedstawione fakty. Historia naszej Uczelni tylko na tym zyska.

Anna Łosowska

1. Maria (2), Piotr (1), Irena i Fryderyk (1), Henry Labouisse, mąż Ewy dla UNICEF (1).

2. Archiwum UMCS (dalej: AUMCS), Akta Sekretariatu, sygn. S 4/253, s. 17-18.

3. W liście do ówczesnego rektora UMCS, prof. dr. hab. Wiesława Skrzydły, pisał m.in.: „Kontakty z rodziną Joliot-Curie utrzymywałem w tym czasie na polecenie rektora ja, prawdopodobnie ze względu na dobrą znajomość francuskiego. Uniwersytet reprezentowałem na bankiecie w Belwederze, wydanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Bolesława Bierut i wygłosiłem tam przemówienie, mile przyjęte przez Fryderyka i Irenę”. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/668.

4. W wydanych po latach wspomnieniach Tadeusz Kielanowski napisał: „Poinformowałem gości o przyznaniu im doktoracie honoris causa i zaprosiłem do Lublina”. T. Kielanowski, *Prawie cały wiek dwudziesty*, Gdańsk 1987, s. 216. Bardziej prawdopodobne jest, że przyszły rektor poinformował o podjętych działaniach na rzecz przyznania doktoratów.

5. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/668. W korespondencji nie ma wzmianki ani o doktoracie dla Ireny, ani o tym, że małżonkowie używali dwuczłonowego nazwiska, przyjętego wkrótce po zawarciu związku małżeńskiego.

6. Nadanie doktoratu honorowego UMCS Bolesławowi Bierutowi znajdowało się w programie uroczystych obchodów pięciolecia Uczelni w październiku 1949 r. Ostatecznie z projektu zrezygnowano, wmurowując jedynie w ścianę budynku Rektoratu tablicę upamiętniającą PKWN.

7. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/256, s. 21; *Powstanie i organizacja UMCS w świetle źródeł*, oprac. J. Malarczyk, Lublin 1968, s. 253.

8. Ministerstwo Oświaty pismem z 21 stycznia 1950 r. informowało rektora: „Przyjazd małżonków Joliot-Curie przewidywany jest na dzień 28 I 1950 r. w związku z uroczystościami odsłonięcia pomnika A. Mickiewicza w Warszawie. Wobec tego Ministerstwo Oświaty prosi o poczynienie przygotowań do uroczystości nadania obojgu uczonym przyznanego im tytułu honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/668.

9. Pani Irena, złożona ciężką chorobą, do Warszawy już nie przyjechała. Zmarła w nocy z 16 na 17 marca 1956 r. w Paryżu.

10. Była o rok starsza od Marii i w 1954 r. miała 88 lat. Zmarła 6 lutego 1961 r.

11. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/668.

ZDZISŁAW STĘPNIEWSKI (1938–2011)

WSPOMNIENIE SYNA

Urodził się w 21 marca 1938 roku w Lublinie. W 1952 r. rozpoczął naukę w Technikum Budownictwa Miejskiego, którą po rozwiązaniu klasy kontynuował w Technikum Budownictwa Przemysłowego przy Al. Racławickich w Lublinie. Trudna sytuacja materialna rodziny spowodowała przerwanie nauki w 1954 r. i przeniesienie do Zakładu Doskonalenia Rzemiosła przy ul. Królewskiej, gdzie za pracę w warsztacie szkoleniowym otrzymywał wynagrodzenie. Dwuletni kurs nauki zawodu ślusarza zakończył egzaminem w Izbie Rzemieślniczej i uzyskaniem tytułu czeladnika. Odrzucając propozycję pozostania w Zakładzie na stanowisku instruktora, podjął pierwszą pracę w zawodzie, w dziale gospodarczym Akademii Medycznej, by po miesiącu przenieść się do Lubelskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego, gdzie pracował jako brygadzysta przy naprawie maszyn budowlanych, a następnie przeszedł do FSC, do Działu Głównego Mechanika, na stanowisko ślusarza remontowego. Ponieważ nie pomijał żadnej okazji pracy na innych maszynach, szybko stał się wysoko wykwalifikowanym pracownikiem, zdobywając zawody: frezera, szlifierza, spawacza i tokarza. W 1961 r. został kontrabasistą zespołu muzycznego „Amore” (przemianowanym później na „Ikersi”), działającym przy Domu Kultury w Świdniku, co spowodowało też zmianę miejsca zatrudnienia na WSK PZL tamże. Przygoda z estradą zakończyła się wraz z zatrudnieniem w Spółdzielni Pracy „Intrograf” w Lublinie w 1967 r. W wyniku pomówienia o finansowe nieprawidłowości przy rozliczaniu delegacji (prokuratorskie śledztwo

wykluczyło przestępstwo) stracił pracę i przez krótki okres prowadził własny, usługowy zakład ślusarski przy ul. Górnej. 1 września 1975 r. został zatrudniony w Zakładzie Poligrafii UMCS na stanowisku konserwatora maszyn poligraficznych, jak się okazało, na resztę swojego zawodowego życia wiążąc się z Uczelnią.

W NSZZ „Solidarność” UMCS był nieprzerwanie od 1980 r. Tak wspominał swój akces do Związku: „Kiedy we wrześniu do drukarni UMCS, gdzie pracowałem, przyszedł mgr Paweł Drwał, zachęcając do wstępowania do nowego związku, nie zastanawiałem się i pierwszy zapisałem się na listę chętnych”. Ojciec wszedł w skład Uczelnianego Komitetu Założycielskiego i pierwszej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS, pracując w ramach zespołu „wewnętrznego” (ds. pracowników i uczelni). Po ogłoszeniu stanu wojennego, za działalność związkową został usunięty z Zakładu Poligrafii, ale dzięki ►

Fot. Archiwum rodzinne

Zdzisław Stępniewski

Fot. Archiwum rodzinne

Zespół Warsztatu Mechanicznego Instytutu Fizyki UMCS

Fot. Archiwum rodzinne

Zdzisław Stępniewski przy pracy w Instytucie Fizyki

interwencji ówczesnego dyrektora administracyjnego, który zatrudnił go jako portiera w Instytucie Fizyki, pozostał na Uniwersytecie.

W 1981 r. został zatrudniony w Warsztacie Mechanicznym Instytutu Fizyki, z którym związał się na stałe. O tym okresie swojego życia mówił: „Był to wspaniały okres mojej pracy zawodowej dlatego, że była to praca samodzielna i twórcza. Tworzyłem setki różnych prototypowych urządzeń, prostych i skomplikowanych, a co najważniejsze, niepowtarzalnych, co było dla mnie bardzo ważnym argumentem silnego związania się z tym miejscem pracy”. Po zniesieniu stanu wojennego wrócił także na pół etatu do Zakładu Poligrafii. W 1986 r. uzyskał jako współwykonawca patent na wykonanie w warunkach nieprzemysłowych szyn optycznych produkowanych przez Zakłady Optyczne Carl Zeiss Jena w NRD.

Po ponownej rejestracji NSZZ „Solidarność” w 1989 r. został jej przedstawicielem w Komisji Socjalnej przy Związkach Zawodowych UMCS. W 1996 r. za długoletnią pracę zawodową i społeczną otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi. Wskutek choroby płuc spowodowanej długoletnią, ciężką pracą, wykonywaną w trudnych na ogół

warunkach, w 1999 r. odszedł z pracy na Uczelni, jednak pozostał aktywnym związkowcem. W latach 2000–2003 był z ramienia Związku ławnikiem ludowym Sądu Okręgowego w Lublinie.

Był człowiekiem niezwykle energicznym, pracowitym i dokładnym – prawdziwym, twardym robotnikiem i fachowcem, choć, jak sam mawiał, „z filozoficznym zacięciem”. Nigdy nie wstydził się

swojego wykształcenia ani poglądów, co zjednywało mu szacunek u innych.

Poza pracą i działalnością związkową jego prawdziwą pasją była turystyka, w latach młodości zmotoryzowana, później rowerowa i piesza. Był aktywnym członkiem wielu organizacji związanych z turystyką, m.in. Koła Pracowników Nauki przy Oddziale Akademickim PTTK. Zdobył wiele odznak turystycznych, trzykrotnie odbywał samotne wyprawy rowerem do Włoch, gdzie mieszka jego siostra z rodziną. Swoją pasją zaraził najbliższych, którzy towarzyszyli mu w wielu wояżach.

W ostatnich latach emerytury wiele czasu i energii poświęcił, wraz z żoną Bożeną, na zagospodarowanie siedliska pod Lublinem, które nabył jeszcze w latach 90., a z którego chciał uczynić rodzinną posiadłość z dala od miejskiego gwaru. Niestety szybko postępująca choroba spowodowała, że jego ostatnie przedsięwzięcie pozostało niedokończone...

Odszedł 15 marca 2011 r., a pogrzeb na cmentarzu przy ul. Lipowej odbył się w dniu jego 73. urodzin.

Krzysztof Stępniewski

Fot. Archiwum rodzinne

Z wnukiem Karolem

Wycieczka rowerowa – Bochońnica

Fot. Archiwum rodzinne

ZDZISŁAW STĘPNIEWSKI (1938–2011)

Niewiele jest takich osób, zdarzeń i chwil, które zapadają w pamięć, których nie sposób zapomnieć. Taką osobą był Zdzisław Stępniewski spotkany przeze mnie tylko na chwilę 16 grudnia 1980 roku pewnie gdzieś około północy na historycznym, pierwszym zakładowym zebraniu wyborczym NSZZ „Solidarność” UMCS. Był, podobnie jak ja, jednym z 241 delegatów zgromadzonych w Chatce Żaka, wybranym do 25-osobowej Komisji Zakładowej, a potem do prezydium.

„Zdzisław Stępniewski – mechanik maszyn poligraficznych – Zakład Poligrafii”, tak zapisane zostało w „Solidarności UMCS” z 22 grudnia 1980 r.. Potem kilkanaście miesięcy radości legalnej, otwartej. Gdzieś się spotykaliśmy na zebraniach, manifestacjach. Potem stan wojenny, aresztowania, internowania. Jest zła wieść: SB żąda zwolnień ludzi z Zakładu Poligrafii UMCS. Władzom Uczelni udaje się jakoś, zamiast zwolnienia z pracy, przenieść pracowników do innych jednostek UMCS. Zdzisław „lądował” w zakładzie mechanicznym Instytutu Fizyki. Fachowiec, mechanik szybko się tam aklimatyzuje.

Spotykam Go na trasach rowerowych Rajdu Szlakiem I Brygady Legionów Piłsudskiego organizowanego przez Koło Pracowników Nauki O. Akademicki PTTK (KPN O. APTTK), przychodził na słynne „wieczory klubowe” do sali kolumnowej Instytutu Matematyki. Wspólnie wyjeżdżamy (1987) na rodzinno-

-KPN-owski obóz do Małego Cichego k. Zakopanego. Tam w latach stanu wojennego i później pojawiali się różni turyści. A to dzieci internowanych z „Wakacji z Bogiem”, a to ci co wyszli z aresztów i internowań, opozycjoniści i my z KPN O. APTTK. Później redaktor Jan Pleszczyński nazwał nas „turytami z konspiracyj”. Zdzisław jednak chyba bardziej niż wędrowni piesze wolał rower i nie opuszczał żadnego rajdu KPN. Jeździł też z Wielocypedem, a także samotnie albo z Jankiem Cytawą po całej Europie. Ciągłe coś zmieniał w swoim bicyklu: a to tarcze, a to przekładnie, a to wielotryby.

W latach 1995–2002 wrócił do Komisji Zakładowej NSZZ „S” UMCS, pracował w zespole socjalnym. Ale rower był Jego pasją do czasu, gdy zaczęły wysiadać mu płuca. Wtedy osiadł na wsi koło Głuska na skraju lasu i przyjmował z żoną Bożenką rowerzystów – niezapomniane rajdy noworoczne z pierogami.

Choroba jednak i stamtąd go przepędziła do Lublina. Zagłębił się w In-

ternet i poczytywał sobie za zaszczyt dostać maila od dawnych kolegów z Solidarności z różnych miejsc Polski, Europy, świata. W ten sposób wędrował do końca swoich dni. Aż w piękny, słoneczny dzień 21 marca 2011 r. odprowadziliśmy Go na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarz przy ul. Lipowej w Lublinie.

Pozostanie na zawsze w mojej, naszej pamięci...

Józef Kaczor

Fot. Józef Kaczor

Noworoczne zebranie KZ „S” UMCS 10 stycznia 1995 r. Siedzą od lewej: Anna Zahorska, Krystyna Cempel, Irene Kuczyńska. Stoją od lewej: Stanisław Grzegórski, Krzysztof Czyżewski, Renata Tomkowicz-Chrzanowska, Marek Sowa, Marek Jędrych, Urszula Gaszyńska, Jerzy Jabłoński, Maria Woźniakiewicz-Dziadosz, Zdzisław Stępniewski, Michał Wiśniewski, Stefan Golec

Fot. Paweł Krzemiński

Inauguracja konferencji. Od lewej: rektor Andrzej Dąbrowski, prof. Grzegorz Janusz, prof. Iwona Hofman

WSPÓŁCZESNE MEDIA – KRYZYS W MEDIACH

W dniach 12–13 kwietnia 2011 r. odbyła się na Wydziale Politologii 3. konferencja naukowa z cyklu „Współczesne media” pt. „Współczesne media – kryzys w mediach” organizowana przez Zakład Dziennikarstwa pod kierunkiem prof. dr hab. Iwony Hofman. Tym razem medioznawcy podjęli się wskazania głównych oznak kryzysu, ale również próbowali określić jego podłoże oraz znaleźć recepty na wyjście z niego.

Konferencję oficjalnie otworzyli: JM Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, który objął patronat honorowy nad spotkaniem, oraz Dziekan Wydziału Politologii prof. dr hab. Grzegorz Janusz. Po powitaniu rozpoczęły się, pod przewodnictwem prof. dr hab. Ewy Maj, obrady plenarne. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Stanisław Michalczyk, który w wystąpieniu pt. „Krytyczne teorie mediów publicznych: upadek czy rozwój” dzielił się refleksją nad kondycją mediów publicznych. Również wystąpienie prof. dr hab. Stanisława Jędrzejewskiego („Jak z tego wyjść? Public Service Media – w kierunku nowej formuły mediów publicznych”) odnosiło się do mediów pu-

blicznych i było próbą znalezienia recepty na dalszy ich rozwój. Obrady plenarne zakończyły się podsumowującą dyskusją.

Następnie uczestnicy rozpoczęli prezentację wyników swoich badań w dyskusjach panelowych. Pierwszego dnia konferencji odbyły się dwa panele: „Kryzys wartości i kryzys prawa w mediach” (przewodniczył prof. dr hab. Stanisław Michalczyk) oraz „Kryzys czy zmiana formy” (przewodniczył prof. dr hab. Stanisław Jędrzejewski). Badacze podczas pierwszego panelu zwracali szczególną uwagę na aksjologiczne aspekty reklamy, etykę w zawodzie dziennikarza i granicy prywatności w mediach. Panel poświęcony kryzysowi formy dotyczył zagadnień związanych z formą komunikatu medialne-

go w kontekście analizy języka i gatunku wypowiedzi. Mówiono m.in. o: obniżeniu standardów języka w mediach, poziomie polskiego dziennikarstwa w oczach samych dziennikarzy czy tabloidyzacji.

Pierwszy dzień konferencji uświetnił wykład Leszka Mądzika zatytułowany „Bezsłowny przekaz – szanse i zagrożenia”, poświęcony formie przekazu teatralnego wykorzystywanej przy przygotowaniu przedstawień na Scenie Plastycznej KUL – teatrze stworzonym przez prelegenta.

Podczas drugiego dnia konferencji badacze skupieni byli na dyskusjach panelowych. Odbyły się trzy panele: pierwszy zatytułowany „Sytuacje kryzysowe w mediach”, któremu przewodniczył prof. dr hab. Włodzimierz Mich, dotyczył sposobu

mówienia w mediach o sprawach trudnych – katastrofach, śmierci, kryzysie ekonomicznym. Drugi tego dnia panel poświęcony został „Starym i nowym mediom lokalnym” (przewodniczyła dr Maria Łoszevska-Ołowska), ostatni

natomiast „Kryzysowi wizerunku medialnego i wizerunkowi po kryzysie” – tu referenci dyskutowali pod przewodnictwem prof. dr hab. Iwony Hofman.

Prezentacje uczestników stanowiły przyczynek do owocnych dyskusji, których celem było nie tylko postawienie diagnozy współczesnych środków masowego przekazu, pokazaniu, w jaki sposób media mówią o sytuacjach kryzysowych, ale przede wszystkim wskazaniu rozwiązań dla poprawienia ich stanu obecnego.

Pokłosiem spotkania naukowego będzie publikacja wygłoszonych referatów. Organizatorzy zapowiadają kolejną edycję konferencji naukowej „Współczesne media” w 2012 r.

mgr Katarzyna Plewka

DEBATA „WSPÓŁCZESNA ENERGETYKA JĄDROWA”

Tegoroczna katastrofa atomowa w Japonii i 25. rocznica wybuchu w elektrowni jądrowej w Czarnobylu oraz niesławna dyskusja dotycząca energetyki jądrowej stały się okazją do zorganizowania debaty z udziałem ekspertów z Polski i Ukrainy o „Współczesnej energetyce jądrowej w ujęciu środowiskowym i społecznym”.

Fot. Ewa Kawalko

Od lewej: ks. dr Aleksy Kucy, prof. dr hab. Stanisław Chibowski, Dmytro Chmara i Ołeksandr Tretiak

18 kwietnia 2011 r. w dyskusji zorganizowanej przez Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów udział wzięli: prof. Stanisław Chibowski – prorektor UMCS, Dmytro Chmara – ekspert Narodowego Centrum Ekologicznego Ukrainy oraz Ołeksandr Tretiak – ekspert ds. bezpieczeństwa energetycznego Ukrainy. W spotkaniu uczestniczyli także Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie Jurij Dyrzya, posłanka Magdalena Gąsior-Marek, prof. Mieczysław Budzyński z Zakładu Metod Jądrowych UMCS oraz pracownicy i doktoranci zainteresowani podjętą tematyką. Debatę, transmitowaną *on-line* na stronie itvl.pl, prowadził Kanclerz EKPiUU ks. dr Aleksy Kucy.

Profesor Chibowski przedstawił specyfikę katastrofy w Czarnobylu, informacje dotyczące działań podjętych po awarii oraz jej skutki. Porównując wydarzenia na Ukrainie sprzed 25 lat z tymi w Japonii z 2011 r., wskazał na istotne różni-

ce między nimi. Wybuch w Czarnobylu był efektem eksperymentu, w którym z winy człowieka nastąpiła awaria reaktora atomowego. Na minutę przed wybuchem, który nastąpił w rdzeniu reaktora, można jeszcze było zapobiec katastrofie, opuszczając pręty bezpieczeństwa. Katastrofa w Fukushima powstała natomiast w następstwie trzęsienia ziemi i tsunami, a wybuch nastąpił poza rdzeniem reaktora, który częściowo uległ uszkodzeniu pod wpływem wysokiej temperatury. Ponadto, elektrownie w Czarnobylu i w Fukushima miały dwa różne technologicznie reaktory jądrowe, a ilość substancji promieniotwórczych, które przedostały się do atmosfery po tych katastrofach jest nieporównywalna. Prof. Chibowski kilkakrotnie podkreślił, że nie ma w Polsce alternatywy dla energetyki jądrowej. Z 1 grama uranu można uzyskać bowiem 2 200 000 razy więcej energii niż z takiej samej ilości węgla. Ponadto, jesteśmy białą plamą na mapie elektrowni ją-

drowych w Europie. W sąsiedztwie Polski jest na tyle dużo takich zakładów, że skutki ich ewentualnej awarii zagranicą dotknęłyby także i nasz kraj. Należy prowadzić odpowiednią kampanię edukacyjną, która uświadomi społeczeństwu korzyści oraz realne zagrożenie ze strony energetyki jądrowej.

Dmytro Chmara przedstawił działania dotyczące energetyki jądrowej podejmowane na Ukrainie. Okazuje się, że nie rozwiązano jeszcze problemów związanych ze skutkami awarii w Czarnobylu, a już planuje się na tamtych terenach składowanie niebezpiecznych materiałów. Obserwuje się także niechęć i nieufność społeczeństwa ukraińskiego wobec energetyki jądrowej. Ołeksandr Tretiak opowiedział o perspektywach rozwoju energetyki jądrowej na świecie w ujęciu środowiskowym i społecznym. Wystąpienia prelegentów uzupełniły pytania i głosy ze strony publiczności.

Ewa Kawalko

DZIEŃ ZIEMI W INSTYTUCIE NAUK O ZIEMI

„Oby nadchodzące Dni Ziemi były spokojne i pogodne dla naszego pięknego statku kosmicznego, jakim jest nasza planeta, w miarę jak kręci się oraz krąży w mroźnej przestrzeni ze swoim ciepłym i wrażliwym ładunkiem ożywionej natury” – Sekretarz Generalny ONZ Sithu U Thant, 21.03.1971 r.

Dzień Ziemi – *Earth Day* – ustanowiony proklamacją Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych obchodzony jest od 1970 r. Co roku, w czasie równonocy wiosennej, w siedzibie ONZ w Nowym Jorku rozbrzmiewa Dzwon Pokoju. Święto to oraz dźwięk dzwonu mają przypominać nam o wspólnej odpowiedzialności za ochronę naszej planety. Na całym świecie Dzień Ziemi świętowany jest poprzez akcje edukacyjne promujące postawy ekologiczne oraz kształtujące świadomość o zagrożeniach i zachowaniu środowiska, w którym żyjemy. 22 kwietnia 1990 r. zaczęto w Polsce organizować imprezy poruszające problematykę ekologiczną w formie festynów, prezentacji, warsztatów i innych działań.

W dniu 15 kwietnia bieżącego roku (przesunięcie z powodu Świąt Wielkanocnych), po raz czwarty, w Insty-

tucie Nauk o Ziemi UMCS obchodzono Dnia Ziemi. Organizatorzy starali się przybliżyć dzieciom i młodzieży naszego województwa problematykę ekologiczno-przyrodniczą, która jest jednym z najistotniejszych przedmiotów badań naukowych prowadzonych w Instytucie.

Patronat honorowy nad imprezą objęli: Jego Magnificencja Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, Prezydent Miasta Krzysztof Żuk oraz Marszałek Województwa Krzysztof Hetman. Uroczystości Dnia Ziemi zainaugurował Prorektor ds. Studenckich prof. nadzw. dr hab.

Stanisław Michałowski oraz Dyrektorzy Instytutu Nauk o Ziemi – prof. nadzw. dr hab. Radosław Dobrowolski i dr Jolanta Rodzoś. Patronatem medialnym imprezę wsparły TVP Lublin, Internetowa Telewizja Lublin oraz „Kurier Lubelski”.

Program obchodów Dnia Ziemi obejmował wykłady popularnonau-

Uczestnicy konkursu wiedzy turystycznej

kowe, warsztaty kameralne, zajęcia terenowe, wystawy, projekcje filmów o tematyce ekologicznej oraz konkursy. Zaprezentowano również możliwości studiowania na oferowanych przez Instytut Nauk o Ziemi kierunkach: geografii oraz turystyce i rekreacji.

W ramach wykładów otwartych Pracownicy i Studenci Instytutu zaproponowali 13 prelekcji: „Atrakcje turystyczne Polski i świata”, „Czy globalizacja jest globalna?”, „Życie na wulkanie”, „Murzuq (Libia) – morze piasku”, „Lublin z lotu ptaka”, „Współczesne problemy wielkich miast”, „Czy do końca XXI wieku znikną lodowce?”, „Jak brzmi planeta Ziemia?”, „Sztuczne środowisko naturalne”, „Od atomu do kontynentu”, „Geografia Facebooka”, „Targuj się, podróżuj, zwiedzaj – o Targach Turystycznych słów kilka”, „Relacja z wizyty w Europejskim Parlamencie Młodzieży ds. Klimatu i Wody”.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia warsztatowe, zarówno te kameralne: „Internet jako źródło informacji o Ziemi”, „Piękno ukryte w skałach”, „Gleby w laboratorium”, „Przeszłość zatopiona w jeziorach”, „Wpływ zmian klimatu na środowisko”, jak i terenowe: „Nawigacja satelitarna w praktyce”, „Co się dzieje pod naszymi stopami?”, „Kod meteorologa – jak powstaje prognoza pogody?”.

Ponadto uczestnicy mogli zmierzyć się w konkursach przygotowanych przez studentów geografii oraz turystyki i rekreacji. Konkurs „GEO-challenge” przeznaczony był dla uczniów szkół średnich. Konkursy wiedzy turystycznej („Atrakcje turystyczne Lubelszczyzny, Polski, świata” oraz „Co to za miasto? Gdzie to jest na mapie?”) kierowano do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. W „Konkursie wiedzy o mapie” uczestniczyli uczniowie szkół gimnazjalnych. Zwycięzcy konkursów otrzymali atrakcyjne nagrody, które ufundowali: Agencja Reklamowa Max Media Art, Kabaret Ani Mru-Mru, Kabaret Smile, Kartpol, MPWiK Lublin, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Regionalna Dyrek-

cja Lasów Państwowych, Urząd Marszałkowski w Lublinie, Urząd Miasta Lublin, Uzdrawisko Krynica-Żegiestów, Uzdrawisko Rabka, Uzdrawisko Rymanów, Vacansoleil Camping Holidays, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Nie zapomniano również o najmłodszych uczestnikach Dnia Ziemi, dla których przygotowano dodatkowe atrakcje, m.in. puzzle przyrodnicze udostępnione przez Roztoczański Park Narodowy czy grę twister edukacyjny.

Dodatkową propozycją były wystawy fotograficzne: „W krainie porto”, „Przyrodnicze krajobrazy Tunezji” oraz wystawa plakatu naukowego. Zaprezentowano także prace uczestników etapu regionalnego X Międzynarodowego Konkursu Kartograficznego im. Barbary Petchenik pt. „Żyjąc w zglobalizowanym świecie” oraz wręczono nagrody wyróżnionym autorom.

Dzięki firmie Cartomedia wszyscy uczestnicy obchodów Światowego Dnia Ziemi otrzymali mapy. Przygotowano również poczęstunek, którego sponsorami były: Lubella, Cisowianka i Herbapol.

Propozycja obchodów Dnia Ziemi w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS spotkała się z ogromnym zainteresowaniem uczniów. W zajęciach uczestniczyło około 1300 osób z 37 szkół województwa lubelskiego (z Białej Podlaskiej, Biłgoraja, Chełma, Hrubieszowa, Izbicy, Kocudzy, Lubartowa, Lublina, Ludwina, Opola Lubelskiego, Puław, Ryk, Starogo Zamościa, Świdnika, Trawnika, Trzydnika Dużego i Włodawy).

Obchody Dnia Ziemi nie odbyłyby się bez zaangażowania Dyrekcji, Pracowników oraz Studentów (głównie członków SKNTiR Globtroter) Instytutu Nauk o Ziemi UMCS oraz bez wsparcia rzeczowego wymienionych wcześniej firm i instytucji, za co serdecznie dziękujemy.

dr Renata Krukowska
dr Mirosław Krukowski

Koordynatorzy Dnia Ziemi 2011

Fot. Paulina Olszewska
i Ewa Mazurek

Twister edukacyjny

Otwarcie Dnia Ziemi w INoZ. Od lewej: Prorektor ds. Studenckich Stanisław Michałowski oraz Dyrektorzy Instytutu Nauk o Ziemi Radosław Dobrowolski i Jolanta Rodzoś

Warsztaty terenowe „Nawigacja satelitarna w praktyce” – dr Piotr Zagórski

PROJEKT PROFILES

Powodzenie wprowadzanych reform systemu edukacji w znacznym stopniu zależy od dobrze wykształconych i stale rozwijających się nauczycieli. Wykształcenie takich nauczycieli stanowi problem nie tylko w Polsce, ale również w skali międzynarodowej. Zakład Dydaktyki Chemii UMCS uczestniczy w szeregu inicjatyw związanych z kształceniem i doskonaleniem nauczycieli zarówno na szczeblu lokalnym, jak i międzynarodowym. Zdobyte doświadczenie w tym zakresie wdrażane jest do praktyki szkolnej.

W latach minionych pracownicy Zakładu Dydaktyki Chemii byli zaangażowani w międzynarodowe projekty edukacyjne, m.in. CROSNET (Crossing Boundaries in Science Teacher Education), którego głównym celem było poszukiwanie optymalnych form doskonalenia umiejętności zawodowych nauczycieli przedmiotów przyrodniczych oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie.

Od 1 grudnia 2010 r. pracownicy Zakładu Dydaktyki Chemii oraz Pracowni Metodyki Nauczania Biologii uczestniczą w projekcie PROFILES (Professional Reflection-Oriented Focus on Inquiry-based Learning and Education though Science), który będzie realizowany w ramach 7 Programu Ramowego w przez cztery lata. Oprócz UMCS bierze w nim udział łącznie 21 partnerów z krajów europejskich oraz Izrael i Turcja.

Celem projektu jest upowszechnienie w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych metod kształcenia wspierających aktywność badawczą uczniów (uczenie się przez odkrywanie) przy jednoczesnym rozbudzaniu zainteresowania wiedzą przyrodni-

czą poprzez ukazanie jej znaczenia w życiu codziennym. Zgodnie z podstawowymi założeniami projektu PROFILES lekcje przedmiotów przyrodniczych mają:

- uwzględniać zainteresowania i potrzeby uczniów,
- zawierać odniesienia do sytuacji życia codziennego,
- pozwalać na lepsze zrozumienie podstawowych pojęć w sposób odpowiedni do wieku uczniów i odwoływać się do wiedzy z pozostałych przedmiotów przyrodniczych,
- wykorzystywać metody polegające na uczeniu się przez odkrywanie,
- ukierunkowywać proces kształcenia na nabywanie przez uczniów kompetencji kluczowych,
- wspomagać uczniów w nabywaniu umiejętności krytycznego myślenia i podejmowania decyzji odnoszących się do ich otoczenia przyrodniczo-społecznego,
- rozwijać wewnętrzną motywację uczniów zapewniającą ich dalsze samodzielne kształcenie.

Wykorzystane do tego zostaną moduły dydaktyczne opracowane w ramach wcześniejszego projektu PARCEL. Powiązane to będzie z badaniami, które dostarczą

informacji na temat czynników wpływających na unowocześnienie edukacji przyrodniczej, potrzeb nauczycieli przedmiotów przyrodniczych w zakresie żywania roz doskonalenia zawodowego i oddziaływań metodycznych zastosowanych w trakcie realizacji projektu na stosunek uczniów do przedmiotów przyrodniczych.

W I części projektu, która obejmie rok szkolny 2011/2012, uczestniczyć będzie 30 nauczycieli przedmiotów przyrodniczych (biologii, chemii lub fizyki) z gimnazjów województwa lubelskiego. Wybiorą oni spośród wspomnianych modułów przynajmniej 4, które zastosują podczas prowadzonych przez siebie lekcji. Poprzedzone to będzie zajęciami warsztatowymi, na których nauczyciele poznają od strony teoretycznej i praktycznej najnowsze osiągnięcia w zakresie nauczania przedmiotów przyrodniczych oraz opracują metodycznie zajęcia z zastosowaniem wspomnianych modułów. Część nauczycieli weźmie udział w następnych etapach projektu, wspomagając kolejne grupy nauczycieli (w sumie około 100 nauczycieli).

Współpraca w ramach projek-

tu PROFILES będzie związana z następującymi korzyściami dla nauczycieli:

- ♦ wykorzystanie w procesie nauczania materiałów dydaktycznych opracowanych zgodnie z najnowszymi osiągnięciami w zakresie kształcenia przyrodniczego,
- ♦ podniesienie kwalifikacji,
- ♦ uzyskanie certyfikatu potwierdzającego udział w realizacji projektu oraz nabycie odpowiednich kwalifikacji,
- ♦ udział najbardziej aktywnych nauczycieli w międzynarodowych konferencjach projektu PROFILES,
- ♦ kontynuowanie współpracy z UMCS w zakresie edukacji przyrodniczej i nawiązanie stałych kontaktów z innymi nauczycielami przedmiotów przyrodniczych,
- ♦ dostęp do platformy internetowej wspomagającej rozwój zawodowy i unowocześnienie procesu kształcenia.

Integralną częścią projektu będą badania, których celem jest uzyskanie informacji na temat czynników decydujących o optymalnym przebiegu i efektach edukacji przyrodniczej. Zostaną one wykorzystane do określenia zamian, jakie w przyszłości powinny być wprowadzone w tej edukacji. Badania będą przeprowadzone metodą *Delphi study*, która polega na zebraniu opinii od specjalnie dobranej grupy ekspertów z różnych środowisk, którzy z odmiennych punktów widzenia potrafią przeanalizować dany problem.

Pracownikami UMCS bezpośrednio zaangażowanymi w realizację projektu są: dr hab. Ryszard M. Janiuk i dr Jarosław W. Dymara z Zakładu Dydaktyki Chemii oraz dr Elwira Samonek-Miciuk z Pracowni Metodyki Nauczania Biologii.

Więcej informacji o projekcie dostępnych jest na stronie projektu: <http://profiles-project.eu> oraz na stronie internetowej Zakładu Dydaktyki Chemii w zakładce Współpraca międzynarodowa: www.dydchem.umcs.lublin.pl

Jarosław W. Dymara

Fot. Urszula Skurzyńska-Sikora

Spotkanie prof. Binshana Lin z członkami zespołu projektowego SYNERGIA. Od lewej: prof. A. Sitko-Lutek – Kierownik Merytoryczny Projektu Synergia, prof. B. Lin, dr A. Leszczyńska, mgr Ł. Wiechetek, dr B. Twarowski – Dyrektor Projektu Synergia, mgr A. Karasek, mgr B. Kozłowska, mgr M. Woźakowska, dr G. Greła i prof. Z. Pastuszak

PROF. BINSCHAN LIN Z LOUISIANA STATE UNIVERSITY (USA) NA WYDZIALE EKONOMICZNYM UMCS

W dniach 18–21 kwietnia 2011 r. na Wydziale Ekonomicznym gościł prof. Binshan Lin z Louisiana State University (Shreveport, USA). Wizyta została zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „SYNERGIA – kształtowanie kompetencji studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS poprzez zdobywanie wiedzy praktycznej”, w którym prof. Lin pełni funkcję eksperta międzynarodowego ds. współpracy nauki i biznesu. Podczas wizyty prof. B. Lin spotkał się z Prorektorem ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Ryszardem Dębickim, Dziekanem Wydziału Ekonomicznego prof. dr. hab. Jerzym Węclawskim, pracownikami i studentami WE, a także członkami zespołu projektowego SYNERGIA.

Podczas seminarium dla pracowników Wydziału pt. „Strategies for research topics and publications. Synergy in research” prof. Lin udzielał wskazówek dotyczących możliwości publikowania artykułów w wysokopunktowanych czasopismach zagranicznych (w tym z list ISI oraz JCR), a także za-

prezentował amerykańskie doświadczenia w sferze współpracy nauki i biznesu oraz komercjalizacji badań.

W trakcie spotkania ze studentami prof. Lin przedstawił przykłady dobrych praktyk we współpracy przedstawicieli jednostek naukowych oraz biznesu w szkolnictwie wyższym USA. Zaprezentowana została m.in. idea Studenckiego Forum Badań dla Biznesu (*Business Student Research Forum*), a także wizja działalności praktycznej realizowanej z wykorzystaniem teorii naukowych (*Practice Driven by Theory*).

W czasie pobytu w Lublinie prof. Binshan Lin odwiedził także miejsca, w których w 2012 r. odbędzie się międzynarodowa konferencja TIIM 2012 (*Technology Innovation and Industrial Management*). Konferencja ta, zorganizowana w 2009 i 2010 r. w Bangkoku, w roku bieżącym odbędzie się w Oulu (Finlandia), a w roku 2012 w Lublinie. UMCS pełnić będzie wówczas rolę współorganizatora, a prof. Lin obejmie funkcję dyrektora konferencji. Następna wizyta prof. Lin planowana jest na maj 2012 r.

Łukasz Wiechetek

IV OGÓLNOPOLSKIE WARSZTATY „DNA – ENCYKLOPEDIA ŻYCIA 2011”

„DNA – Encyklopedia Życia” – pod takim hasłem już po raz 4. odbyły się warsztaty naukowe poświęcone biotechnologii, które odbywały się jednocześnie w kilku miastach Polski, w tym także w Lublinie. Głównym organizatorem i pomysłodawcą przedsięwzięcia jest Akademickie Stowarzyszenie Studentów Biotechnologii (ASSB), które ideę zaczerpnęło z pierwszych warsztatów zorganizowanych cztery lata temu przez studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

 Połączone siły i zaangażowanie studentów różnych kół naukowych trzech lubelskich uczelni wyższych: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Uniwersytetu Medycznego zaowocowały organizacją nieprzeciętnego popularnonaukowego projektu,

którego ideą było przybliżenie biotechnologii – interdyscyplinarnej i pasjonującej nauki ludziom w każdym wieku. Nad tegorocznymi warsztatami patronat honorowy objęli: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. dr hab. Barbara

Kudrycka, Prezes Polskiej Federacji Biotechnologii prof. dr hab. Tomasz Twardowski, Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, Rektor UP prof. dr hab. Marian Wesołowski, Rektor UM prof. dr hab. Andrzej Książek, Dziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi prof. dr hab. Anna Tukiendorf, Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman oraz Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk.

Biotechnologia stała się w ostatnich kilku latach niezwykle popularną i dynamicznie rozwijającą się dziedziną nauki, otwierającą nowe możliwości wykorzystania tego, co daje nam natura. Mimo tego, wciąż bardzo wiele osób postrzega biotechnologię negatywnie, głównie z powodu braku fachowego i rzetelnego przekazu informacji o pożytecznych aspektach tej dyscypliny, która wspomaga różne dziedziny życia, np. medycynę, farmację, rolnictwo,

ochronę środowiska, przemysł. Dlatego też celem imprezy było przełamanie stereotypów i zmiana świadomości społeczeństwa poprzez ukazanie biotechnologii jako „przyjaciela ludzkości”.

W Lublinie w ciągu dwóch dni warsztatów – 15 i 16 kwietnia – uczestnicy mogli wziąć udział w niezwykle ciekawych wykładach i pokazach. Pierwszego dnia w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego odbyła się sesja wykładowa, której uroczyste otwarcie odbyło się pod przewodnictwem Prodziekana Wydziału BiNoZ UMCS prof. Kazimierza Trębacza. Uznani naukowcy lubelscy przybliżyli zagadnienia z dziedziny biotechnologii i nauk biomedycznych. Ciekawi świata mogli się dowiedzieć m.in. o znaczeniu i możliwościach wykorzystania komórek macierzystych w terapii i diagnostyce nowotworów oraz na czym polega badanie DNA w gene-

Uczestnik warsztatów zakładający hodowlę grzybów pod baczynym okiem Kamila Rodziewicza z SKN Biotechnologów „Mikron”

Uczestnicy warsztatów wykonujący test na grupy krwi wraz ze studentkami z Uniwersytetu Medycznego

Fot. Joanna Konopka

Fot. Joanna Konopka

tyce sądowej. O możliwościach rozwoju i zagrożeniach stojących przed naszą cywilizacją mówił prof. Dobiesław Nazimek, który szczególnie uwagę zwrócił na globalne problemy, np. możliwości pozyskiwania energii ze źródeł niekonwencjonalnych. Dowiedzieliśmy się również o predyspozycjach do nieśmiertelności w królestwie grzybów, której tajniki przybliżył nam z dużą dozą humoru prof. Krzysztof Grzywnowicz. Sesja wykładowa składała się z bloków przedzielonych konkursami dla uczestników. Pytania dotyczyły treści wysłuchanych wykładów, co mobilizowało uczestników do koncentracji uwagi na przedstawianych zagadnieniach naukowych. Uczestnikami konkursów byli głównie licealiści, większość z nich udzielała trafnych i wyczerpujących odpowiedzi, za które byli nagradzani biletami na seanse filmowe.

Cykl wykładów zakończył się debatą pt. „Etyka w nauce – granica, której człowiek nie powinien przekraczać”, w której na pytania uczestników wyczerpująco odpowiadał prof. Dobiesław Nazimek oraz dr Grzegorz Nowak. Temat debaty został wybrany nieprzypadkowo – to właśnie biotechnologia stwarzająca możliwości zmiany cech i właściwości zarówno całych organizmów, jak i poszczególnych komórek czy molekuł wzbudza wiele kontrowersji. Pytania dotyczyły zwłaszcza granicy, której nauka nie powinna przekraczać, mimo możliwości technicznych oraz tego, dlaczego życie i godność człowieka muszą być szanowane i jakie skutki może mieć dla środowiska wprowadzanie organizmów modyfikowanych genetycznie. Zadowolenie organizatorów wzbudził fakt, iż poza licealistami wśród gości obecni byli również uczniowie szkół podstawowych oraz studenci i osoby prywatne.

16 kwietnia dzięki uprzejmości Władz Diekańskich Wydziału BiNoZ odbyła się druga część przedsięwzięcia – interaktywne warsztaty w laboratoriach. Przygotowane starannie przez studentów pokazy i eksperymenty naukowe okazały się wyjątkowo ciekawe i zgromadzi-

Od lewej: prof. dr hab. Dobiesław Nazimek, Edyta Chruściel i Kamil Maciąg – koordynatorzy warsztatów

ły rzeszę pasjonatów w różnym wieku. Zwiedzający mieli do dyspozycji wiele stanowisk, przy których m.in. izolowali swoje własne DNA ze śliny, oglądali preparaty mikroskopowe, zakładali hodowle grzybowe wg metod prezentowanych przez jednego z naszych kolegów – hodowcy amatora czy też samodzielnie produkowali kremy, których użyteczność sprawdzili na własnej skórze. Uczestnicy mogli również zaobserwować zarówno zmieniające się niczym kameleon barwy roztworów, jak i wyprodukować „żywą pianę”, która cieszyła się niezwykłym zainteresowaniem, szczególnie wśród najmłodszych „odkrywców”. Chętni mogli również poznać tajniki produkcji piwa w warunkach domowych i porównać tę metodę z technologią stosowaną na skalę przemysłową. Najbardziej wytrwali mogli dowiedzieć się, co znaczy „transformacja grzybowa” i wyizolować barwniki produkowane przez grzyby. Dla zmęczonych pracą koncepcyjną studenci przygotowali szereg ciekawych zabaw z nauką w tle. Główną atrakcją było budowanie przez uczestników przestrzennego modelu bakteriofagu oraz helisy DNA.

Uczestnicy warsztatów mogli przeprowadzić eksperymenty samodzielnie pod baczным okiem studentów z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Dla wielu była to pierwsza okazja, by sprawdzić się w roli naukowca. Studenci UMCS, UP i UM pod przewodnictwem dr Magdaleny Jaszek z Zakładu Bio-

chemii UMCS włożyli ogromny trud i wysiłek w przygotowanie całego przedsięwzięcia. Było to dla nas nie lada wyzwanie i sprawdzian, a widząc uśmiech i zadowolenie uczestników warsztatów, możemy śmiało powiedzieć, że zdaliśmy go pozytywnie. Wydaje się, że ta forma propagowania wiedzy zachęci ludzi młodych do wybrania nauk ścisłych, takich jak biotechnologia, biologia czy biochemia, jako swojej przepustki do przyszłości.

Lubelskie warsztaty stanowiły znakomitą okazję, aby przeniknąć w świat niezauważalnych gołym okiem cząsteczek, molekuł i mikroorganizmów stale obecnych w naszym życiu. Przekazywanie rzetelnych informacji i popularyzowanie biotechnologii w naszym społeczeństwie jest niezwykle potrzebne, a warsztaty „DNA – Encyklopedia Życia” stworzyły ku temu wspaniałą okazję. Dla tych, którzy nie mogli wziąć udziału w tegorocznej imprezie, mamy dobrą wiadomość – kolejna edycja odbędzie się już za rok. Do zobaczenia!

Karolina Okła, Kamil Maciąg, Dr Magdalena Jaszek (opiekun)
SKN Biotechnologów „Mikron”

Koordynator warsztatów Kamil Maciąg wewnątrz bakteriofagu wykonanego przez uczestników warsztatów

ARCHEOLOGICZNA KONFERENCJA SPRAWOZDAWCZA

PO 20 LATACH PONOWNIE W LUBLINIE

W dniach 4–5 kwietnia 2011 roku w Muzeum Lubelskim odbyła się, już 27. środowiskowa konferencja sprawozdawcza „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2010”, przedstawiająca wyniki prac terenowych i najistotniejszych studiów gabinetowych dokonanych w minionym sezonie badawczym.

Dzięki zacieśniającej się współpracy lubelskich archeologów z kolegami z sąsiednich krajów, formułę konferencji, która początkowo, od roku 1984 kiedy spotkaliśmy się po raz pierwszy, obejmowała tylko teren Polski środkowowschodniej, można było poszerzyć o obszary zachodniej Ukrainy, a ostatnio również zachodniej Białorusi.

Spotkanie przygotowane wspólnym wysiłkiem Instytutu Archeologii UMCS oraz Muzeum Lubelskiego, odbyło się w niezwyklej scenerii Galerii Malarstwa Polskiego XVII–XIX w. Goście przez cały czas trwania konferencji mogli podziwiać wspaniały obraz Jana Matejki „Unia Lubelska”, a takie tło niewątpliwie bardzo mobilizowało uczestników.

Zebranych powitała dr Grażyna Jakimińska, zastępca dyrektora Muzeum Lubelskiego, następnie głos zabrali: Tomasz Pękalski, wicemarszałek Województwa Lubelskiego, a w imieniu współorganizatorów – prodziekan Wydziału Humanistycznego UMCS dr hab. Marek Mądzik, który w kilku miłych słowach nawiązał do tradycji współpracy naukowej lubelskiego ośrodka z naszymi wschodnimi sąsiadami, oraz prof. dr hab. Andrzej Kokowski, dyrektor Instytutu Archeologii UMCS. Otwarcie konfe-

rencji uświetniła obecność konsula Ukrainy Oleha Horbenki. Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman przesłał do organizatorów i uczestników spotkania list z życzeniami „owocnych dyskusji oraz wielu sukcesów w dziedzinie archeologii”.

Dwa dni wypełnione były intensywnymi, ponad 10-godzinnymi obradami, odbywającymi się w 4 sesjach. Przewodniczyli im kolejno: prof. dr hab. Aleksander Kośko z Instytutu Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. dr hab. Jan Machnik z Państwowej Akademii Umiejęt-

Plakat konferencyjny autorstwa Elżbiety Jachacz i Marty Polańskiej z Muzeum Lubelskiego

ności w Krakowie i Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, doc. dr Jan Gurba – emerytowany wieloletni kierownik obecnego Instytutu Archeologii UMCS, dr hab. Joanna Kalaga z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, dr hab. Andrzej Rozwałka oraz dr Anna Zalewska, oboje z naszego Instytutu. Wysłuchano i przedyskutowano 54 wystąpienia przygotowane w formie referatów i komunikatów przez 76 autorów z kilku krajów. Należy podkreślić wysoki poziom merytoryczny i ilustracyjny prezentacji oraz dyscyplinę występujących, którzy skupili na sobie uwagę bardzo licznie zgromadzonej publiczności. Byli wśród niej słuchacze z całej Polski oraz studenci z naszego Instytutu, dla których konferencja stanowiła szczególną okazję do nauki i spotkania z wieloma znanymi postaciami polskiej i zagranicznej archeologii. Warto także wspomnieć, że część prelegentów to młodzi absolwenci lubelskiej archeologii, świetnie radzący sobie w zawodzie. Zarysowuje się wyraźna tendencja do wspólnego opracowywania wyników badań przez zespoły archeologów oraz przedstawicieli innych dziedzin nauki. To bardzo pozytywne zjawisko świadczy o pogłębiającej się interdyscyplinarności prac archeologicznych, stąd też coraz częściej

Fot. Piotr Maciuk

Prodziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Marek Mądzik, prof. nadzw. UMCS otwiera obrady

Fot. Piotr Maciuk

Uczestnicy konferencji

jako współautorzy lub wręcz autorzy wystąpień pojawiają się specjaliści z dziedziny geografii, kartografii, geologii, eksperci ds. badań fizykochemicznych, konserwatorzy zabytków, historycy sztuki, historycy i inni. Podkreślenia wymaga również fakt intensyfikacji współpracy, szczególnie tej regionalnej, badaczy z sąsiadujących ze sobą krajów, już na etapie wstępnej prezentacji efektów prac archeologicznych. Sprzyja temu idea i forma opisywanej konferencji, będącej doskonałym forum wymiany informacji. W tym roku gościliśmy przedstawicieli następujących zagranicznych instytucji: Centrum Naukowo-Badawczego „Archeologiczna Ratownicza Służba” Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, Instytutu Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza NAN Ukrainy, Lwowskiej Akademii Sztuk Pięknych, Instytutu Archeologii Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. I. Franki, Muzeum Krajoznawczego z Łucka, Muzeum Krajoznawczo-Historycznego z Winnik pod Lwowem, Katedry Archeologii i Muzealnictwa Wydziału Historycznego Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. T. Szewczenki, Instytutu Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi z Mińska oraz Instytutu Historii Kultury Materialnej Ro-

syjskiej Akademii Nauk z Sankt Petersburga. Krajowi uczestnicy konferencji przyjechali z całej Lubelszczyzny oraz z Poznania, Krakowa, Kielc, Ostrowca Świętokrzyskiego, Olsztyna, Sanoka, Rzeszowa i Warszawy. Jak ważne dla naszego środowiska są tego typu spotkania, świadczy doskonała frekwencja uczestników i słuchaczy, wynosząca podczas niektórych sesji około 150 osób.

Niezwykłym efektem tego spotkania jest bezcenny dar kilkudziesięciu książek dla Biblioteki Instytutu Archeologii, na który złożyły się publikacje przywiezione przez pracowników lwowskiej „Archeologicznej Ratowniczej Służby” oraz Instytutu Historii NAN Białorusi, ale największa część tej kolekcji została nam ofiarowana przez archeologów z Instytutu Historii Kultury Materialnej RAS w Sankt Petersburgu i przywieziona do Lublina przez dr Natalię Skakun. Znajdujemy tu książki dotyczące wszystkich okresów, od paleolitu po średniowiecze, a także wydawnictwa periodyczne. Kolejnym krokiem we współpracy z IHKM jest deklaracja o nawiązaniu regularnej wymiany publikacji.

Konferencja mogła się odbyć dzięki wsparciu i niezwyklej życzliwości Dziekana Wydziału Humanistycznego, Kierownika Biura Komunika-

cji i Promocji oraz Wydawnictwa UMCS, a ponadto władz Miasta Lublin oraz Marszałka Województwa Lubelskiego. Patronat medialny zapewnili: TVP Oddział Lublin, „Gazeta Wyborcza” Lublin i Radio Lublin.

Osobne, nad wyraz serdeczne, słowa podziękowania i uznania należą się pracownikom Muzeum Lubelskiego – kolegom z Działu Archeologii i Pracowni Plastycznej, którzy wzięli na siebie cały trud przygotowania przepięknych zaproszeń, programów i plakatów, a także osobom zapewniającym sprawną obsługę techniczną konferencji. Wyrazy wdzięczności kierujemy także do zespołu studentów archeologii, bo bez ich pomocy nie poradziłibyśmy sobie.

Miejszem i sposobem organizacji tegorocznej konferencji powróciliśmy do idei przygotowywania spotkań wspólnie z Muzeum w jego siedzibie, koncepcji wypracowanej jeszcze w połowie lat 80. ubiegłego wieku. Ostatni raz obradowaliśmy w Lublinie w 1990 r., a później w różnych miastach regionu. Niewątpliwym sukces, jakim było to wydarzenie, pozwala mieć nadzieję, że taka forma współpracy będzie kontynuowana i stanie się dobrą tradycją dla naszych instytucji.

**Urszula Kurzątkowska
Dorota Tymczak**

PROMOCJA KSIĄŻKI ROBERTA KUWAŁKA O OBOZIE ŚMIERCI W BEŁŻCU

Dnia 2 marca na Wydziale Humanistycznym odbyła się promocja najnowszej książki Roberta Kuwałka pt. „Obóz Zagłady w Bełżcu”. Spotkanie, w którym wzięło udział kilkadziesiąt osób, zorganizowały wspólnie Zakład Kultury i Historii Żydów UMCS oraz Państwowe Muzeum na Majdanku, wydawca książki. Autor, pracownik naukowy PMM, przedstawił historię powstania publikacji, jej podstawę bibliograficzną –

głównie krajowe i zagraniczne (Niemcy, Izrael, USA) kwerendy archiwalne oraz jej główne tezy. Większość uczestników promocji stanowili studenci judaistyki UMCS. Spotkanie poprowadził dr Adam Kopciowski (Zakład Kultury i Historii Żydów), zaś recenzję książki Kuwałka przedstawił dr Dariusz Libionka, kierownik działu naukowego PMM oraz redaktor naczelny rocznika „Zagłada Żydów. Studia i Materiały”. **Adam Kopciowski**

POEZJA MOŻE RODZIĆ TEATR,

CZYLI JÓZEFA CZECHOWICZA DRÓŻKA DRAMATYCZNA
PRZEZ LUDZKIE SPRAWY NAJMNIEJSZE I NAJWIĘKSZE POZA ŻYCIE

„Utwory dramatyczne” Józefa Czechowicza pod red. Joanny Nowakowskiej i Jarosława Cymermana (Wyd. UMCS, Lublin 2011), tom trzeci „Pism zebranych”, przynoszą w największej osiągniętej dotąd pełni określenie mało znanych poszukiwań absolutu poetyckiego podjętych w tekstach dramatycznych, słuchowiskach radiowych oraz scenariuszach filmowych przez największego lubelskiego badacza wyobraźni i słowa w okresie międzywojennym. Magnetyczna siła Czechowicza jako awangardowego eksperymentatora dziedziny poetyckiej zdecydowanie przyciąga od samego początku, fascynując i wzbudzając emocje, tymczasem jego moc dramaturgiczna, uważana za nadto poetycką, a przez to dość nieporadną, dotąd nie zadziałała na publiczność. Zagadkę anomalii w tym magnetyzmie rozwikłał, zdaje się, dr Jarosław Cymerman z Zakładu Teatrolologii UMCS, cytujący Zdzisława Bronceła i Krzysztofa Pleśniarowicza, podając jako przyczynę niepowodzeń Czechowicza jako dramaturga nadmierną kondensację znaczeń zamętniającą odbiór, balladyzację dramatu oznaczającą jego ustatycznienie (przed-

stawianie poetyckich wizji zamiast wydarzeń). Wskazał jednocześnie na atuty Czechowiczowskiego dramatu poetyckiego, uznane przez znakomitych reżyserów i inscenizatorów (Zelwerowicza, Horzycę, Kantora, Brauna) – wątki eschatologiczne, przesłanie filozoficzno-religijne, dążenie do ukazania przemiany świata i człowieka, nawiązanie do tradycji symbolizmu, poetycką zręczność, ułożenie we współczesności.

Zachwycająca pietyzmem opracowania naukowego i edytorskiego książka zawiera przemyślany kanon dramatów: od „Czasu jutrzejszego”, przez „Jasne miecze”, „Obraz”, „Szczęście w nieszczęściu”, „Bez nieba”, „Wagę i cień”, po „Niegodzien i godni”. Wśród słuchowisk po raz pierwszy od pierwodruku w „Kamienie” w 1959 r. opublikowano tu „Poeemat o mieście Lublinie” wraz z didaskaliami, a na zakończenie pojawiły się dwa konturowe projekty scenariuszy. Publikację opatrzone bogatym materiałem analityczno-upełniającym, w tym uwagami wydawcy (rzeczową analizą krytycznoliteracką), komentarzami dotyczącymi odmiann tekstów, aneksami dotyczącymi realizacji scenicznych oraz radiowych,

zasadami wydania (wprowadzeniem i wyjaśnieniem wątpliwości redakcyjnych) oraz interesującym materiałem ilustracyjnym związanym – po części – z lubelskimi inscenizacjami.

Mnie zainteresowało u Czechowicza, po pierwsze, intrygujące przemieszczanie rzeczywistości zmysłowej, odbieranej przez wszystkich, i rzeczywistości ponadzmysłowej, odbieranej przez Niego, objawiające się występowaniem choćby snów wizyjnych, kryształów przyszłości, przeczuć wojny i śmierci, głosów znikąd, zjaw, dziwnych rozłączeń anteny radiowej, a po drugie, udatne spersonifikowanie prawdy, zła, mądrości, rozczarowania, miłości, pokus, sprawiedliwości, rozkoszy, wątpliwości itd. pod postaciami z codzienności życia międzywojennego: chłopca, artysty malarza, małżeństwa poetów, żołnierza, aktorów teatralnych... W ten sposób w scenografii współczesności stworzonej przez Czechowicza-dramaturga złączyła się pięknie, jak sądzę, tradycja dramatu greckiego z Claudelowską głębią symbolistyczno-religijną i blisko Szekspirowską zręcznością poetycką. Prawdziwy teatr, również spoetyzowany, jest dla wielu wart tyleż samo, co prawdziwe życie. Prawdziwy Czechowicz, również udratyzowany, jest zaś wart wiele więcej – wieczność.

Lech Maliszewski

Wspólne śpiewanie studentów z Białorusi

Fot. Władysław Kosko

WIECZÓR NARODÓW W CJKP

Od wielu już lat jedną z tradycji Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców są coroczne spotkania nazywane Wieczorem Narodów. Program przygotowują studenci, a na widowni zasiadają ich koledzy oraz zaproszeni goście: dyrekcja, pracownicy i sympatycy Centrum. Widzowie mają okazję zapoznać się z kulturą krajów pochodzenia studentów.

S Tegoroczny Wieczór Narodów odbył się 8 marca w auli Centrum, która z trudem pomieściła wszystkich gości. Spotkanie rozpoczęło się od tradycyjnego powitania chlebem i solą, które przekazała Dyrektorowi Centrum, prof. dr. hab. Janowi Mazurowi, ubrana w ukraiński strój narodowy Kasia Pasko. Na scenę wyszli prowadzący koncert Inna Stawniczuk i Igor Sawicki. Dowcipna konferansjerka połączyła poszczególne prezentacje, często wywołując salwy śmiechu na widowni. Przed każdym z występów prowadzący mówili kilka słów o danym kraju, a publiczność odgadywała, do którego państwa zostanie za chwilę zaproszona. Studenci przygotowali multimedialne prezentacje przedstawiające te miejsca, które studenci z poszczególnych krajów uznali za najbardziej godne pokazania.

Pierwsza na scenie pojawiła się liczna ekipa z Ukrainy, prezentując piosenki ludowe, tańce oraz fragmenty poezji. Studenci nie zapomnieli też o słodkiej niespodziance – poczęstowali publiczność smacz-

Fot. Władysław Kosko

Tradycyjne powitanie dyr. CJKP prof. dr. hab. Jana Mazura chlebem i solą

nym ciastem drożdżowym, które po ukraińsku nazywa się *pyrohy* z *syrem*. Następnie swoje kraje prezentowali studenci z Kazachstanu, Bośni i Hercegowiny oraz Gruzji. Usłyszeliśmy Julię Slepchenko w piosence zaśpiewanej po kazachsku. Jan Kołcz z Bośni przedstawił prezentację o swoim kraju, którą opatrzył dowcipnymi komentarzami z mnóstwem ciekawostek na temat historii i dnia dzisiejszego swojej ojczyzny. Marina Shiukashvili przedstawiła swój kraj w oryginalnej formie lekcji języka gruzińskiego,

w której publiczność mogła czynnie uczestniczyć. Widzowie dostali także do degustacji gruzińskie *chaczapuri*.

Jako ostatnia przedstawiła swój kraj grupa białoruska. Studenci wykazali się talentami aktorskimi i poczuciem humoru, prezentując zabawne skecze. Ze sceny zabrzmiały też piosenki i opowieści o Białorusi. Wśród publiczności krążyły talerze z *drianikami* ze śmietaną, które są białoruską wersją placków ziemniaczanych.

Po występach prof. Mazur serdecznie podziękował wszystkim, którzy wzięli czynny udział w przygotowaniu Wieczoru, a widzowie wyrazili swój aplauz gorącymi oklaskami. Godne podziwu były zarówno talenty taneczne, wokalne i aktorskie studentów, jak i świetne opanowanie przez nich języka polskiego. Koncert dostarczył wspaniałych i różnorodnych wrażeń oraz jeszcze bardziej zintegrował całą społeczność Centrum. Szkoda, że na kolejny taki wieczór trzeba czekać aż rok!

Weronika Borel
Grupa historyczna

Od lewej: J. Werner, P. Choroś, M. Lipińska, M. Sienkiewicz, J. Szczërba i K. Kniaziowska

Fot. Monika Giełtorka

W pierwszym panelu, prowadzonym przez Annę Kuszewską i Michała Okseniuka, pt. „Powyborcze echa w samorządzie” udział wzięli: Marcin Zamojski, prezydent Zamościa, Dariusz Szustek, burmistrz Łukowa, Andrzej Wojewódzki, sekretarz Miasta Lublin oraz prorektor Stanisław Michałowski, kierownik Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej na Wydziale Politologii UMCS. Samorządowcy wspominali ostatnią kampanię wyborczą, opowiedzieli o pierwszych sukcesach oraz problemach, z jakimi zetknęli się na początku urzędowania. Marcin Zamojski został wybrany na trzecią kadencję i swój sukces tłumaczył tym, że interesują go zwykle ludzkie sprawy. Natomiast Dariusz Szustek na urząd burmistrza został wybrany po raz pierwszy. Dla niego najważniejsze było zawiązanie koalicji w radzie, która skutecznie wspierałaby jego projekty uchwałodawcze. Uczestnikom debaty zostały przedstawione wyniki ankiet przeprowadzonych w pięciu szkołach ponadgimnazjalnych z pięciu miast województwa lubelskiego: Lublinie, Chełmie, Zamościu, Beł-

XIV TYDZIEŃ

W dniach 11–15 kwietnia 2011 r. na Wydziale Politologii odbył się zorganizowany przez Naukowe Studenckie Koło Samorządowców XIV Tydzień Samorządności. Cykl debat adresowany był do studentów lubelskich uczelni, mieszkańców miasta oraz przedstawicieli władz samorządowych.

życach i Łukowie. Badanie ankietowe dotyczyło znajomości samorządu terytorialnego wśród uczniów. Z odpowiedzi wynika, że młodzież z imienia i nazwiska zna prezydenta/burmistrza swojego miasta. 100% ankietowanych z Bełżyc i Zamościa, 98% pytaných lublinian, blisko 96% łukowian i 94% młodych osób z Chełma udzieliło prawidłowych odpowiedzi. Co ciekawe, młodzież pomimo że kojarzy nazwisko swojego włodarza, nie zawsze orientuje się, w jaki sposób wybierany jest wójt, burmistrz, prezydent. Na pytanie, kogo z zaproponowanej kafeterii (wójta, starostę, wojewodę) wybierają mieszkańcy gminy/miasta, prawidłowej odpowiedzi udzieliło najwięcej młodych osób z Zamościa (ponad

90%), Chełma i Bełżyc (ponad 80%). Mniej niż 80% prawidłowych wskazań uzyskano w Lublinie i Łukowie. Zaskakujące były także odpowiedzi na pytanie, z jakich źródeł młodzi ludzie czerpią informację o działalności samorządu terytorialnego. 40% wskazało prasę lokalną, 7% lokalne radio, 12% obwieszczenia i – co niepokojące – 41% respondentów nie interesuje działalność samorządu terytorialnego. Prelegenci zgodnie przyznali, że zmobilizowaniu młodych osób do podwyższenia poziomu wiedzy posłuży zorganizowanie w miastach konkursu wiedzy o samorządzie terytorialnym.

Drugi dzień XIV Tygodnia Samorządności to debata pt. „Po co nam kobiety w polityce?”. Uczestniczka-

mi panelu dyskusyjnego były: Wojewoda Lubelski Genowefa Tokarska, Wicewojewoda Lubelski Henryka Strojnowska, Poseł na Sejm RP Magdalena Gąsior-Marek, Radna Miasta Lublin Jadwiga Mach oraz dr Justyna Kowalczyk z Zakładu Filozofii i Socjologii Polityki UMCS. Spotkanie, moderowane przez Monikę Cieciorę i Mariusza Muszyńskiego, rozpoczęło się od przedstawienia wyników sondy przeprowadzonej wśród mieszkańców Lublina na temat udziału kobiet w polityce. Prelegentki odniosły się do wyników sondy, stwierdzając m.in., że w politykę zaangażowały się świadomie, a działalność publiczną traktują jak wykonywanie każdego innego zawodu. Na pytanie, czy polityka to dobre miejsce dla kobiet, wszystkie zgodnie stwierdziły, że kobiety mają coraz większy udział w życiu politycznym w kraju i powinny jeszcze intensywniej angażować się w politykę. Rola „poli-

tyki” może być etyczna, ponieważ zawsze trzeba wybierać mniejsze zło. Często, żeby osiągnąć kompromis, sięga się po różne metody działania, niekiedy etyczne. Idealny samorządowiec powinien być osobą pewną siebie oraz posiadać zdolności koncyliacyjne – mówił wójt Wilkowa.

W czwartym dniu Łukasz Budyńczuk z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie przeprowadził, skierowane do studentów Wydziału Politologii, szkolenie pt. „Program Operacyjny Kapitał Ludzki – wdrażanie i sprawozdawczość”.

XIV Tydzień Samorządności zamknął panel dyskusyjny pt.: „NGO's a władza. Wpływ organizacji pozarządowych na działalność władz samorządowych”, prowadzony przez Jacka Szerbę i Kamilę Książkowską. W dyskusji udział wzięli: Monika Lipińska – Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Obywatelskich, Jacek Werner – członek Stowarzysze-

nia Forum Rozwoju Lublina, Piotr Choroś – członek Zarządu Stowarzyszenia Homo Faber oraz dr Mariusz Sienkiewicz – Prezes Fundacji Centrum Rozwoju Lokalnego, adiunkt z Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej UMCS. Przedstawiciele NGO's stwierdzili, że istotny jest wpływ organizacji pozarządowych na decyzje władz, przede wszystkim w Lublinie. Zauważyli ponadto problem funkcjonowania tego typu organizacji w mniejszych gminach, szczególnie wiejskich. Prelegenci zwrócili uwagę słuchaczy także na potrzebę „otwartości” urzędów na współpracę z organizacjami pozarządowymi, podając przykłady dobrych i złych praktyk. Reprezentantka organów władzy samorządowej Lublina poinformowała o planach uruchomienia Centrum Aktywności Obywatelskiej, które będzie „wspólną przestrzenią” spotkań dla organizacji trzeciego sektora.

Katarzyna Efner

SAMORZĄDNOŚCI

tyczki” jest do pogodzenia również z rolą matki, żony, gospodyni i opiekunki rodzinnego ogniska.

Tego dnia odbył się także skierowany do studentów I roku Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym. Dla zwycięzców przewidziano nagrody książkowe, a główną wygraną były zagwarantowane miejsca na specjalizacji samorząd i polityka lokalna, która cieszy się największą popularnością wśród studentów politologii.

Dzień trzeci upłynął pod znakiem etyki. Na temat, czy polityka jest etyczna i jakie cechy powinien mieć dobry samorządowiec rozmawiali: prof. dr hab. Arkadiusz Jabłoński, kierownik Katedry Filozofii Społecznej KUL JP II, Paweł Prokop, prezes Fundacji Inicjatyw Menadżerskich, Arkadiusz Bratkowski, przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego, Grzegorz Teresiński, wójt Wilkowa oraz dr Monika Sidor z Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej UMCS. Prelegenci przyznali, że polityka nie

Od lewej: J. Mach, J. Kowalczyk, G. Tokarska, M. Gąsior-Marek, H. Strojnowska, M. Cieciora i M. Muszyński

Fot. Paulina Chmielewska

Otwarcie konferencji. Prezes SKNA UMCS Konrad Tracz wita zaproszonych gości

XIII OGÓLNOPOLSKI ZJAZD STUDENTÓW ARCHIWISTYKI W LUBLINIE I ZAMOŚCIU

W dniach 27–29 kwietnia odbył się XIII Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki – jedna z największych konferencji naukowych organizowanych przez studentów historii. Zjazdy odbywają się od 1997 r., kiedy to pierwsza taka konferencja odbyła się w Toruniu. Lublin gościł studentów archiwistyki już po raz trzeci (wcześniej w 1999 i 2005 r.).

Patronat honorowy nad tegorocznym spotkaniem objęli: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbara Kudrycka, p.o. Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr Andrzej Biernat, Marszałek Województwa Lubelskiego, Wojewoda Lubelski, Prezydent Miasta Lublin, Prezydent Miasta Zamość oraz lubelski oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego (PTH).

Konferencja rozpoczęła się w Sali Rady Wydziału Humanistycznego UMCS. Wśród gości obecnych na otwarciu byli m.in.: prorektor Ryszard Szczygieł, dr Andrzej Biernat, dziekan Wydziału Humanistycz-

nego prof. dr hab. Henryk Gmirek, prezes oddziału lubelskiego PTH i dyrektor Instytutu Historii UMCS dr hab. Robert Litwiński, prof. UMCS, dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie dr Piotr Dymmel, dyrektor Archiwum Państwowego w Zamościu Andrzej Kędziora, zastępca dyrektora Departamentu Organizacyjno-Prawnego UMWL Jerzy Kaczmarek oraz pracownicy Instytutu Historii. Minister Barbara Kudrycka przysłała list, który odczytał kierownik Zakładu Archiwistyki dr hab. Krzysztof Skupieński, prof. UMCS.

Następnie rozpoczęły się obrady plenarne. Przedstawiciel Narodowego Archiwum Cyfrowego, absolwent historii i były prezes SKN Archiwistów UMCS mgr Rafał Magryś wygłosił referat o Zintegrowanym Systemie Informacji Archiwalnej. Dr Oleg Duch z Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu im. I. Franki opisał kształcenie archiwistów na Ukrainie. O kształceniu archiwistów w Rosji opowiedziała dr Swietłana Iwanowna Cemienkowa z Uralskiego Uniwersytetu Państwowego im. A. M. Gorkiego w Jekaterynburgu.

Po obradach plenarnych odbyły się obrady w 9 sekcjach, w których

referaty wygłaszali studenci. W konferencji wzięło udział ponad 50 referentów: z Polski (z 11 ośrodków akademickich), 5 studentów z Rosji i 2 studentki Ukrainy. Wystąpienia dotyczyły szeroko pojętej archiwistyki – zgodnie z hasłem przewodnim OZSA – „Kancelarie i archiwa dawniej i dziś”. Dyskusje wywoływały zarówno referaty poświęcone średniowiecznej dokumentacji, jak i kancelarii elektronicznej.

Poza uczestnictwem w obradach, goście zwiedzili Lublin, gdzie zjazd obradował w środę i piątek. W czwartek obrady przeniosły się do Zamościa, gdzie referentów przywitał Jacek Grabek – kierownik Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu. Po wysłuchaniu referatów uczestnicy zwiedzali Starówkę i inne zabytki renesansowego miasta oraz mieszczące się tam Archiwum Państwowe. XIII OZSA przeszedł do historii jako pierwszy, który odbywał się w dwóch miastach.

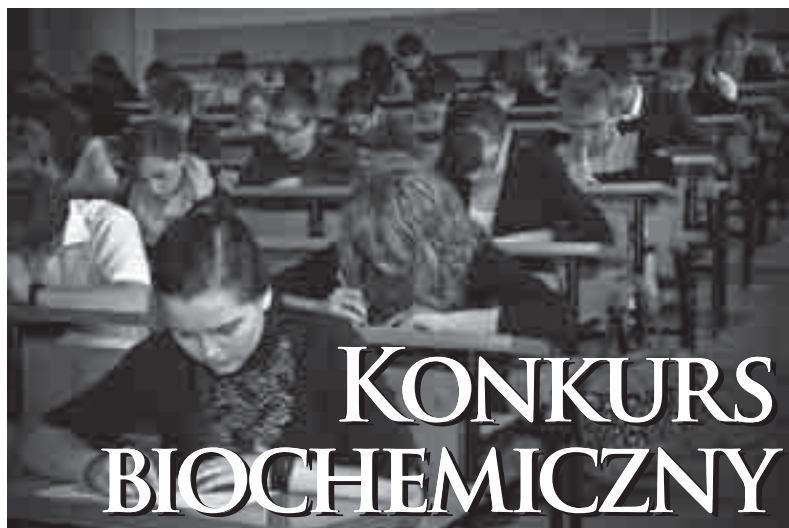
Ostatniego dnia w głosowaniu wybrano organizatorów XIV OZSA w 2012 r. – studentów archiwistyki z Uniwersytetu Szczecińskiego. Członek Rady Archiwalnej przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego dr hab. Waldemar Chorążyczewski, prof. UMK podsumował zjazd. Konferencję oficjalnie zakończył opiekun SKNA UMCS dr hab. Janusz Łosowski, prof. UMCS, który podziękował sponsorom i organizatorom.

Paweł Chilczuk
SKN Archiwistów UMCS

Fot. Paulina Chmielewska

Uczestnicy XIII OZSA na schodach Ratusza w Zamościu

Fot. Grzegorz Janusz

Uczestnicy Konkursu Biochemicznego

Po raz kolejny młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych miała okazję wykazać się wiedzą w konkursie biochemicznym, którego II edycja odbyła się 1 kwietnia w Lublinie. Tym razem organizatorem konkursu był Wydział Biologii i Nauk o Ziemi (Zakład Biochemii) UMCS pod patronatem merytorycznym Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Biochemicznego.

Tegoroczna edycja konkursu spotkała się z jeszcze większym niż w ubiegłym roku zainteresowaniem wśród szkół, co wymusiło ograniczenie liczby uczestników. Po etapie wstępnym, przeprowadzonym w szkołach, w konkursie wzięło udział 68 uczniów z 17 liceów z województwa lubelskiego (I LO w Białej Podlaskiej, LO w Dęblinie, LO w Hrubieszowie, II LO w Krasnymstawie, LO w Kraśniku, I, II i V LO w Lublinie, I i IV LO w Łukowie, I i III LO w Puławach, I LO w Radzynie Podlaskiej, I LO w Rykach, I LO w Świdniku, I i II LO w Zamościu). Uczniowie mieli do rozwiązania 14 zadań testowych, a także schematów, cykli oraz tablic do uzupełnienia lub opisanie. Swoim zakresem konkurs obejmował m.in. budowę i charakterystykę wybranych biocząsteczek metabolizmu pierwotnego i wtórnego, podstawowe szlaki biochemiczne, współzależność procesów metabolicznych na poziomie komórki i całego organizmu oraz wybrane zagadnienia z genetyki molekularnej. Nowo-

ścią w tej edycji było wprowadzenie zagadnień z biochemii stosowanej, obejmującej elementy biotechnologii i inżynierii genetycznej. Wszystkie zadania konkursowe zostały opracowane przez Radę Naukową Konkursu w składzie: prof. dr hab. Teresa Jakubowicz (kierownik Zakładu Immunologii Bezkręgowców UMCS), dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka (adiunkt w Zakładzie Biochemii UMCS, przewodnicząca Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Biochemicznego)

Fot. Grzegorz Janusz

Konrad Stępień z firmy Genore wręcza nagrodę Piotrowi Horoszewiczowi – zwycięzcy II edycji Konkursu Biochemicznego

oraz mgr chemii i biologii Tadeusz Walczyński (doktorant w Zakładzie Biochemii UMCS). W przerwie poprzedzającej ogłoszenie wyników uczestnicy wysłuchali kilku krótkich wykładów, wygłoszonych przez studentów kół naukowych UMCS (biochemicznego i biotechnologicznego).

Komisja oceniająca, składająca się z pracowników naukowych Zakładu Biochemii, na podstawie uzyskanych wyników wyłoniła laureatów. Dyplomy i nagrody (1–3 miejsce) w postaci atrakcyjnych pozycji książkowych o łącznej wartości ok. 850 zł otrzymali: I miejsce – Piotr Horoszewicz z I LO w Białej Podlaskiej, II miejsce – Sylwia Stylińska z I LO w Lublinie, III miejsce – Agnieszka Kwiatkowska z I LO w Białej Podlaskiej. Dyplomy i drobne upominki otrzymały również osoby wyróżnione: Katarzyna Kuźlik z I LO w Rykach, Agnieszka Goral z I LO w Lublinie, Ewelina Rybak z I LO w Puławach, Ryszard Górski z I LO w Łukowie. Ponadto, wśród uczestniczących szkół odbyło się losowanie „biochemicznych upominków”. Fundatorami nagród byli: Polskie Towarzystwo Biochemiczne Oddział Lubelski, Zakład Biochemii UMCS, firma Genore, firma Sigma-Aldrich, Centrum Innowacji i Transferu Technologii Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Zagrożonej Patologią Społeczną „Postis” w Lublinie.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy, a fundatorom dziękujemy za atrakcyjne nagrody. Podziękowania kierujemy również do pracowników naukowych z Zakładu Biochemii UMCS za ich ogromny wysiłek w pracach komisji oceniającej oraz studentom z kół naukowych Wydziału BiNoZ, aktywnie uczestniczącym w pracach organizacyjnych. W przyszłym roku planowana jest kolejna edycja konkursu, na którą zapraszamy wszystkich zainteresowanych!

Opracowanie:

**Anna Jarosz-Wilkołazka
Tadeusz Walczyński**

Fot. Andrzej Głuza

EUROPEJSKI PARLAMENT MŁODZIEŻY DLA WODY

W dniach 13–20 marca 2011 r. czterech studentów – Maciej Galiński, Katarzyna Grenda, Małgorzata Pysznia, Grzegorz Siwek – ze Studenckiego Koła Naukowego Geografów UMCS wzięło udział w 10. Europejskim Parlamencie Młodzieży dla Wody organizowanym przez Solidarity Water Europe. Opiekę nad studentami sprawował dr Andrzej Głuza, a liderem grupy był Grzegorz Siwek. Posiedzenie, w którym po raz pierwszy uczestniczyła grupa z UMCS, odbyło się w Holandii, w prowincji Gelderland, a uczestnicy zostali zakwaterowani na ekskluzywnym statku Serenity, na którym pływali po całej prowincji, poznając uroki Holandii.

Fot. Andrzej Głuza

Wystąpienie studentów UMCS na forum Parlamentu

Podczas obrad młodzi parlamentarzyści z 16 europejskich krajów mogli poznać sposoby zarządzania wodą, zobaczyć realizowane oraz planowane inwestycje, dyskutować z politykami, a także brać udział w różnych warsztatach, podczas których mogli dowiedzieć się, jak funkcjonuje system zarządzania wodami w Holandii, nauczyć się przekazywania informacji określonym grupom odbiorców, poznać techniki negocjacji z politykami. Młodzież prowadziła wiele pouczających rozmów z ważnymi osobistościami świata polityki i nauki (m.in. V. Ruffym – prezydentem Solidarity Water Europe, członkiem Rady Europy; D. A. Janssenem – przedstawicielem holenderskiej młodzieży przy ONZ; M. White'em – z International Secretariat for Water).

Uczestnicy Parlamentu zostali podzieleni na 3 grupy tematyczne pracujące nad następującymi zagadnieniami: jakość wód i jej utrzymanie, zarządzanie zasobami wody oraz zapewnienie ochrony przed negatywnymi skutkami działalności wód. W grupie zajmującej się jakością wód znalazły się Małgorzata Pysznia i Katarzyna Grenda. Studentki zwiedziły międzynarodowe laboratoria oraz zakłady, których zadaniem jest analiza oraz zapewnienie wysokiej jakości wody. Maciej Galiński oraz Grzegorz Siwek zajęli się problemami bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Poznali najnowsze niekonwencjonalne techniki zapobiegania powodziom oraz zwiedzili miejsca, w których są realizowane oraz planowane inwestycje związane z zabezpieczeniem mieszkańców Holandii przed tym żywiołem. Studenci odwiedzili także Uniwersytet w Wageningen zajmujący się naukami o Ziemi, gdzie zapoznali się z procesem tworzenia polderów oraz problemami dotyczącymi zmian klimatu.

Najważniejszym efektem obrad 10. Europejskiego Parlamentu Młodzieży dla Wody było uchwalenie wspólnej deklaracji, w której tworzeniu brali uczniowie i studenci z różnych krajów, w tym także Grzegorz Siwek. Nad powstawaniem dokumentu czuwali przedstawiciele ONZ, Rady Europy oraz Parlamentu Europejskiego. W deklaracji zawarto m.in. informacje o potrzebie zwiększenia świadomości społeczeństwa na temat zmian klimatu, a także adaptacji do zachodzących zmian, szczególnie przez zastosowanie innowacyjnych i niekonwencjonalnych technologii.

Studenci wraz z opiekunem powrócili bogaci o wiele nowych doświadczeń oraz przyjaźni, które mogą zaowocować dalszą współpracą międzynarodową. Mamy nadzieję, że polska delegacja będzie uczestniczyła w kolejnych edycjach Parlamentu.

Grzegorz Siwek

„NIEZNANE I MAŁO ZNANE KARTY HISTORII MOJEGO REGIONU”

FINAŁ KONKURSU HISTORYCZNEGO W KOLEGIUM LICENCJACKIM UMCS W RADOMIU

15 kwietnia br. w Kolegium Licencjackim UMCS w Radomiu odbył się finał konkursu „Nieznane i mało znane karty historii mojego regionu”, organizowanego przez Instytut Historii UMCS i Kolegium w Radomiu. Celem konkursu było popularyzowanie i podnoszenie poziomu wiedzy historycznej wśród młodzieży.

Na konkurs wpłynęło 31 prac od uczniów szkół ponadgimnazjalnych, m.in. z Radomia, Sandomierza, Iłży, Przysuchy, Pionek, Kozienic, Lipska n. Wisłą, Starachowic, Biłgoraja. W I etapie uczestnicy przygotowywali samodzielnie pracę pisemną dotyczącą np. rodziny, zabytku, cmentarza, miejscowości, obrzędów itp. Do II etapu zakwalifikowano 6 uczniów: Marię Bis, Jakuba Falkiewicza, Krzysztofa Jasińskiego, Paulinę Niedzielę, Weronikę

Toś i Annę Wasil, którzy dokonali prezentacji związanej tematycznie z wcześniej napisaną pracą.

Komisja konkursowa pod przewodnictwem dr. hab. Roberta Litwińskiego, prof. nadzw. UMCS przyznała trzy nagrody: 1. miejsce (kamera cyfrowa) – Krzysztof Jasiński z LO im. Mikołaja Kopernika w Iłży za pracę „Józef Mysza, śpiewak ludowy regionu iłżeckiego”, napisaną pod kierunkiem nauczyciela historii mgr Jadwigi Błaszczuk; 2. miejsce (aparat cyfrowy) – Maria Bis z Katolickiego LO im. św. Filipa Neri w Radomiu za pracę „Zapomniany cmentarz ewangelicko-augsburski w Godowie”, napisaną pod kierunkiem dr. Elżbiety Orzechowskiej; 3. miejsce (odtwarzacz mp3) – Weronika Toś z I LO Collegium Gostomianum w Sandomierzu za pracę „Losy rodziny Tosiów”, napisaną pod kierunkiem dr. Lucyny Polit.

Fot. Dorota Kędzierska

Wręczenie nagród. Od lewej: Krzysztof Jasiński – zdobywca I miejsca, dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. UMCS – dyrektor Instytutu Historii, Ireneusz Chorośński – dyrektor Kolegium Licencjackiego w Radomiu

Pozostali uczestnicy konkursu oraz ich nauczyciele dostali pamiątkowe dyplomy. Uczniów szkół biorących udział w konkursie zaproszono do studiowania w renomowanej Uczelni, prezentując bogatą ofertę edukacyjną UMCS i Kolegium w Radomiu.

Agnieszka Wilczyńska

IV SPOTKANIA MISTRZÓW SŁOWA

W dniach 29–30 kwietnia w Lublinie odbyły się IV Polsko-Ukraińskie Spotkania Mistrzów Słowa – finał lustrzanych konkursów: Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Ukraińskiej oraz Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie. Impreza na stałe wpisała się w kulturalny kalendarz naszego miasta.

W tym roku patronat nad SMS objęli Ambasadora Ukrainy w RP, Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie, Konsula Generalnego RP w Łucku, Marszałka Województwa Lubelskiego, Mera Miasta Łuck oraz Prezydenta Miasta Lublin.

Przy okazji konkursu odbyło się spotkanie z ukraińskim pisarzem i poetą Andrijem Bondarem, prowadzone przez tłumacza Bogdana Zadurę i warsztaty prowadzone

przez aktorkę stołecznego Teatru Ateneum – Barbarę Prokopowicz i instruktora teatralnego – Mariannę Kamecką.

W konkursie zaprezentowało się 41 osób w dwóch Turniejach: Recytatorskim oraz Poezji Śpiewanej. Międzynarodowe jury w składzie: Andrij Bondar, Marian Kamecki, Taras Kompaniczenko, Anna Korzeniowska-Bihun i Barbara Prokopowicz nagrodziło w kategorii literatura polska: Danutę Nauholnyk ze Lwowa, Viktoriję Ostapchuk i Viktoriję Polischuk z Łucka; w kategorii literatura ukraińska: Filipa Krzyśka i Anetę Włodarczyk z Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Magdalę Świerczyńską ze Skarżyska Kamiennej. W Turnieju Poezji Śpiewanej nagrodzono: Ilonę Szemro z Dębli, Faustynę Pintal z Biłgoraja i Paulinę Łuciuk z Lublina.

Fot. Lesław Skwaraki

Koncert galowy

Konkurs zakończył się koncertem laureatów, podczas którego wystąpił wybitny ukraiński pieśniarz i bandedurzysta Taras Kompaniczenko.

SMS służą umocnieniu polsko-ukraińskich kontaktów na płaszczyźnie kulturalnej i samorządowej oraz doskonale wpisują się w program projektu Lublin – ESK 2016.

Anna Choma

ŁUKASZ KORGUL AKADEMICKIM MISTRZEM POLSKI

W dniu 16 kwietnia na obiekcie AZS AWF Katowice odbył się finał Akademickich Mistrzostw Polski w pływaniu kobiet i mężczyzn. Dopuszczono do nich, w drodze zawodów strefowych, 36 najlepszych zawodniczek i zawodników z całej Polski. Zawody odbyły się w dwóch blokach. W pierwszym bloku były następujące konkurencje: 100 m dowolnym, 100 m klasycznym, 50 m motylkowym, 100 m grzbietowym i sztafeta 4 × 50 m dowolnym. W drugim bloku ścigano się w następujących konkurencjach: 50 m dowolnym, 50 m klasycznym, 50 m grzbietowym, 100 m zmiennym i w sztafecie 4 × 50 m zmiennym.

Finał Akademickich Mistrzostw Polski w pływaniu stał na wysokim poziomie sportowym. Na starcie zameldowali się czołowi zawodnicy, reprezentanci Polski z Mistrzem Świata i trzykrotnym Mistrzem Europy Pawłem Korzeniowskim, a także Aleksandra Urbańczyk, Zuzanna Mazurek, Alicja Tchórz, Agnieszka Ostrowska, Adam Plutecki, Jakub Jasiński, Krzysztof Pielowski.

UMCS zakwalifikował 8 osób do finału Akademickich Mistrzostw Polski – 3 kobiety i 5 mężczyzn. Liderem naszej ekipy był Łukasz Korgul, który wywiał się z tej roli znakomicie, zdobywając złoty medal na dystansie 50 m stylem dowolnym we wszystkich typach uczelni. Łukasz zdobył również srebro na 50 m stylem motylkowym oraz z kolegami z drużyny brąz w sztafecie na 4 × 50 m stylem zmiennym we wszystkich typach uczelni. Medale w klasyfikacji Uniwersytety dla UMCS zdobyli: Łukasz Korgul złoto na 50 m dowolnym i srebro na 50 m

Fot. Bartosz Kędracki

motylkowym, Andrzej Borzęcki złoty medal na 50 m klasycznym, Dymitr Szymczyk 2 × brązowy medal na 50 i 100 m grzbietowym, Marcin Andrzejewicz brązowy medal na 100 m dowolnym, Karolina Ratajewska brązowy medal na 100 m

zmiennym oraz sztafeta mężczyzn 4 × 50 m zmiennym złoty medal. Mężczyźni zdobyli w klasyfikacji drużynowej brązowy medal w klasyfikacji Uniwersytety. Łącznie zawodnicy UMCS wywieźli z basenu w Katowicach 12 medali.

Fot. Bartosz Kędracki

SKŁAD DRUŻYNY PŁYWACKIEJ UMCS

Zawodnicy:

Karolina Ratajewska, Katarzyna Gromaszek, Aneta Bielak, Łukasz Korgul, Andrzej Borzęcki, Marcin Andrzejewicz, Dymitr Szymczyk i Rafał Skroś

Trener ekipy:

mgr Bartosz Kędracki

ZWYCIĘSTWO BADMINTONISTÓW UMCS

W dniu 25 marca na obiektach Akademickiego Ośrodka Sportu odbył się turniej drużynowy w badmintonie. Zawodnicy UMCS odnieśli bezapelacyjne zwycięstwo, wygrywając wszystkie mecze bez straty seta.

W turnieju udział wzięło 6 uczelni, które podzielone zostały na dwie grupy. W grupie „A” rywalizowali ze sobą każdy z każdym – KUL Tomaszów Lubelski, Politechnika Lubelska, UP Lublin. W grupie „B” – UMCS Lublin, KUL Lublin, WSSP Lublin. W grupie „A” rywalizację wygrał KUL Tomaszów Lubelski przed Politechniką

Lubelską oraz UP Lublin. W grupie „B” zwyciężył UMCS Lublin, przed KUL Lublin i WSSP Lublin.

W meczu finałowym o zwycięstwo w turnieju spotkały się drużyny niepokonane w grupach, UMCS Lublin i KUL Tomaszów Lubelski. Zwycięstwo odniósł zespół UMCS Lublin, wygrywając 4:0 i zajmując pierwsze miejsce w turnieju dru-

żynowym. Drugie miejsce zajął zespół KUL Tomaszów Lubelski, a trzecie miejsce wywalczyła drużyna Politechniki Lubelskiej.

Zespół UMCS wystąpił w składzie: Katarzyna Oleksińska, Agnieszka Łapińska, Iryna Zeleńska, Kamila Maruszczak, Tomasz Rosiński, Łukasz Skrzyński. Trenerem jest mgr Janusz Krawczyk.

MISTRZYNIE Z UMCS

W hali Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniach 19–20 marca odbyły się Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w futsalu kobiet. Rywalizowało 6 zespołów. Turniej był bardzo emocjonujący i wyrównany. Olbrzymi sukces odniosły zawodniczki UMCS – wygrały cały turniej i zostały najlepszą drużyną Województwa Lubelskiego.

Zespoły zaczęły rywalizację w dwóch grupach. Do grupy „A” trafiły zespoły UMCS Lublin, UP Lublin i KUL Lublin, a do grupy „B” – UM Lublin, Politechnika Lubelska, WSSP Lublin.

Po zacięłej walce i wielu niespodziewanych wynikach do półfinałów awansowały zespoły UP Lublin, UMCS Lublin z grupy „A” i UM Lublin oraz Politechnika Lubelska z grupy „B”. W pierwszym półfinale UP Lublin wygrał z Politechniką Lubelską 2:0 i pewnie awansował do finału. W drugim półfinale zespół UMCS Lublin zmierzył się z rewelacją turnieju UM Lublin. Po dogrywce zwyciężyły dziewczyny z UMCS 4:1 i tym samym zapew-

niły sobie miejsce w finale turnieju. Decydujący o Mistrzostwie Województwa mecz był bardzo emocjonujący i bardzo wyrównany, dziewczyny walczyły o każdy metr boiska, a lepsze o jedną bramkę okazały się zawodniczki UMCS.

Mistrzyniami Województwa Lubelskiego na rok 2010/2011 zostały: Edyta Rojek, Karolina Jaworek, Katarzyna Weber, Zuzanna Skóra, Sylwia Kusyk, Marta Grabczuk, Beata Seroła, Katarzyna Sudoł, Maria Niemirowska, Katarzyna Jóźwiak, Monika Kawala, Katarzyna Jędrzejowska, Marta Frodyma. Trenerami zwycięskiego zespołu są: dr Tomasz Bielecki, mgr Wojciech Dankiewicz.

Futsal to zespołowa gra sportowa, odmiana piłki nożnej rozgrywana w hali. Nazwa pochodzi od portugalskiego *futebol de salão* i hiszpańskiego *fútbol sala* / *fútbol de salón*.

Pierwszy pokaz gry w 5-osobową odmianę piłki nożnej odbył się w 1930 r. w Montevideo, a za jej twórcę uważa się Juana Carlosa Cerianiego. W 1971 r. powołano Międzynarodową Federację Futsalu (FIFUSA). Pierwsze Mistrzostwa Świata odbyły się w 1981 r. w São Paulo. W 1985 r. utworzono najpowszechniej używaną nazwę dyscypliny. W 1988 r. FIFA włączyła piłkę nożną halową do swoich kompetencji, jako nową dyscyplinę i spisała jej zasady. Od mistrzostw w 1996 r. w Gwatemali obowiązuje obecna nazwa – Mistrzostwa Świata w Futsalu FIFA.

Oficjalne początki futsalu w Polsce sięgają 1989 r., gdy po raz pierwszy przeprowadzono Mistrzostwa Polski w hali i na boiskach otwartych wersji pięcioosobowej. W 1992 r. powołano narodową reprezentację Polski w futsalu, która pierwszy oficjalny mecz rozegrała 21 kwietnia 1992 r. w Walencji. W 1996 r. utworzono Komisję ds. Futsalu PZPN. Rozgrywki ligowe kobiet w futsalu odbywają się od sezonu 2007/2008.

Źródło: www.pl.wikipedia.org

W HOŁDZIE MARII...

23 marca i 6 kwietnia 2011 r. w Auli Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego odbyły się koncerty z muzyką polskich kompozytorów poświęcone Marii Curie-Skłodowskiej.

Rok 2011 został ogłoszony rokiem jednego z największych naukowców wszechczasów – Marii Curie-Skłodowskiej. Odkrywczyni polonu i radu, dwukrotna zdobywczyni nagrody Nobla z fizyki i chemii, posiadaczka najwyższego francuskiego odznaczenia Legii Honorowej, pierwsza kobieta wykładowca na Sorbonie, uhonorowana przez internautów tytułem Polki wszechczasów – taką Skłodowską znają wszyscy. Ale nie wszyscy wiedzą, że uwielbiała również sztuki plastyczne (głównie rysunek), poezję oraz grę na fortepianie, do której miłość odziedziczyła po matce nauczycielce. Była wielką patriotką, chociaż większość życia spędziła we Francji. Swoistym hołdem Marii dla Polski było też nazwanie nowego pierwiastka – polonu – od nazwy swojej ojczyzny.

W związku z tym zostały zorganizowane koncerty poświęcone właśnie Patronce naszej Uczelni. Pierwszy to recital Chopinowski pianisty Karola Garwolińskiego w 201. rocznicę urodzin kompozytora. Twórczość geniusza z Żelazowej Woli ciągle fascynuje, jest na nowo odkrywana, odznacza się niezwykłą oryginalnością języka muzycznego i niezrównaną poezją dźwięków. Wybór utworów z tak bogatej spuścizny kompozytora nie był łatwy, każdy bowiem gatunek cechuje odmienną konstrukcję i piękno melodyki. Karol Garwoliński to młody pianista, który dał się już wcześniej poznać słuchaczom jako świetny interpretator dzieł Chopina, doskonale wyczuwający stylistykę epoki romantyzmu i prawa, którymi rządzi się wykonawstwo form stworzonych przez kompozytora, budujący cie-

kawe interpretacje, pełne fantazji i polotu. Artysta rozpoczął recital Nokturnem c-moll op. 48 nr 1, utworem „wielkiego formatu” o silnej i skondensowanej ekspresji. Później były dwa Walce: powolny i melancholijny a-moll z op. 34 nr 2 i głęboko liryczny, uchodzący za jeden z najpiękniejszych autorstwa Chopina – cis-moll op. 64 nr 2. Następna pozycja to Barokarola Fis-dur op. 60, jedno z największych objawień geniuszu kompozytora pod względem inwencji melodycznej, harmonii i wirtuozerii z wewnętrznym kołyszącym się rytmem gondoliery. Pianista zaprezentował też Mazurki: op. 56: H-dur nr 1, c-moll nr 2 i C-dur nr 3, które kompozytor poświęcił swej angielskiej uczennicy Katherine Maberly. W finale recitalu zabrzmiał Polonez fis-moll op. 44, określany często jako „przejmujący poemat o Polsce”, będący wyrazem tragicznej miłości do kraju.

Drugi koncert nosił tytuł „Muzyka Polska” i obejmował m.in. recital pieśni Henryka Opieńskiego oraz Mieczysława Karłowicza w pełnej ekspresji i młodzieńczego uroku interpretacji tenora Huberta Świecy. Słuchacze przenieśli się w świat liryki wokalne obu twórców żyjących na przełomie XIX i XX w. W ich utworach odnajdziemy cechy muzyki tego okresu, z dominującym wśród polskich artystów nurtem narodowym – stąd liczne odwołania do rodzimego folkloru oraz wykorzystywanie w pieśniach tekstów z poezji naszych czołowych poetów, głównie okresu Młodej Polski. W czterech preludiach z cyklu „Siedmiu Preludiów” H. Opieńskiego do słów Kazimierza Przerwy-Tetmajera nr 1, 2, 5, 7 artysta doskonale połączył warstwę teksto-

wą utworów ze światem dźwięków pięknie skomponowanych melodii, tworząc monolit dzieła i autentyzm muzycznego przekazu. Następnie zabrzmiały pieśni Mieczysława Karłowicza: „Zawód op. 1 nr 4”, „Na spokojnym, ciemnym morzu op. 3 nr 4”, „Idzie na pola op. 3 nr 2”, „Po szerokim, po szerokim morzu op. 3 nr 9”, „Pamiętam ciche jasne złote dni op. 1 nr 5”, „Mów do mnie jeszcze op. 3 nr 1”. Drugą część koncertu wypełniła muzyka Henryka Wieniawskiego – najwybitniejszego lublinianina, wielkiego skrzypka, świetnego kompozytora i pedagoga. Porównanie z największym wirtuozem wszechczasów Niccolò Paganinim nie było bezpodstawne, cechowała go bowiem gra pełna „diabelskiej”, porywającej fantazji. I właśnie z taką fantazją skrzypek Dariusz Drzazga wykonywał brawurowe frazy, z wielką emocjonalnością, nierzadko drapieżnością ukazującą duży temperament wykonawczy artysty. Szczególnie Ober-tas op. 19 nr 2, Kujawiak a-moll oraz Polonez koncertowy D-dur op. 4, silnie podkreślające narodowy charakter muzyki, zabrzmiały bardzo przekonująco. Fragmenty wybitnie popisowe technicznie (również w Kaprysie „La Staccato”), zagrane ognistocie, przemawiały do wyobraźni słuchaczy. W Romance z II koncertu d-moll op. 22 skrzypek ukazał natomiast ten rodzaj wrażliwości, która stała się tak charakterystyczna dla prawdziwych romantyków. Przy fortepianie zasiadł prof. Corelli Świeca, a duet współpracujących ze sobą artystów po raz kolejny udowodnił profesjonalizm.

Wrażenia z obu koncertów z muzyką polską na długo pozostaną w pamięci publiczności.

Marlena Rekiel-Zezula

Orkiestra Barokowa Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Karola Lipińskiego w Lublinie z dyrygent dr Teresą Krasowską

Fot. A. Rożek

WIECZORNE SPOTKANIA Z MUZYKĄ BAROKOWĄ

26 marca 2011 r. na Zamku Lubelskim odbył się koncert inauguracyjny „Wieczornych Spotkań z Muzyką Barokową” w wykonaniu Orkiestry Barokowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Karola Lipińskiego w Lublinie oraz solistów pod kierownictwem artystycznym dr Teresy Krasowskiej z Zakładu Chóralistyki UMCS. Na skrzypcach grały: Agnieszka Gołębiewska, Agata Orkiszewska, Debora Kramarek, Patrycja Pojenta, Ewelina Misztal, Ewelina Kiszczak. Olga Leonkiewicz zagrała na flecie, Izabela Nasalska na oboju, Marcin Kozioł na gitarze, Natalia Zanni-Lewandowska na klawesynie. Łukasz Wroński zaśpiewał tenorem. W programie znalazły się utwory J. S. Bacha, G. F. Haendla, A. Marcellego i A. Vivaldiego. Koncert, którego wysłuchał prorektor Stanisław Michałowski, poprowadzili Małgorzata Żurakowska i Paweł Zuń.

Na uwagę zasługuje wysoki poziom artystyczny koncertu oraz niezwykle atmosfera wprowadzająca licznie zgromadzoną publiczność w okres wielkanocny. Atmosferę tę wytworzyły bowiem nie tylko rozważania wielkopostne wzbogacające piękne, starannie dobrane

i mistrzowsko wykonane utwory muzyczne, ale również malarskie dzieła sztuki z zamkowej galerii obrazów, czarowne stroje muzyków i charyzma znakomitej dyrygent, założycielki orkiestry barokowej – dr Teresy Krasowskiej.

Anna Granat

Fot. A. Rożek

PAKAMERA W CHATCE ŻAKA

Takiego miejsca w Lublinie jeszcze nie było. Biblioteka, antykwariat i wypożyczalnia filmów w jednym – a wszystko na zasadzie wymiany. Na dodatek wszystko za darmo, bez kart klienta i zbędnych formalności. Akademickie Radio Centrum

i ACK Chatka Żaka zapraszają do Pakamery – miejsca, w którym można do woli wymieniać się różnymi dobrami kultury.

Pakamera działa na kilku metrach kwadratowych szklanego biura ACK Chatka Żaka. Miejsca niewiele, ale potencjał ogromny. Pomysłodawcami Pakamery są dziennikarze redakcji kulturalnej Radia Centrum, a jej oficjalne otwarcie miało miejsce 19 kwietnia.

– Szampan, ekskluzywne przekąski, kilkadziesiąt osób, wśród nich ambasador i twarz projektu – Super Zbieracz. Tak świętowaliśmy otwarcie Pakamery – wspomina Kacper Sulowski, koordynator projektu i dziennikarz Radia Centrum. – Fre-

kwencja przerosła nasze najśmielsze oczekiwania. Utwierdziliśmy się w przekonaniu, że taka inicjatywa jest potrzebna naszemu miastu i że Pakamera na pewno wpisze się w życie kulturalne Lublina. „Zamienialnia” czynna jest w każdy wtorek, czwartek i piątek od 16 do 20. W tych godzinach możecie swobodnie przynosić do Pakamery wszystkie niepotrzebne książki, filmy, płyty z muzyką, gry komputerowe, planszowe i karciane, wszystko, czego już nie potrzebujecie i czym chcielibyście podzielić się z innymi – dodaje.

Więcej o Pakamerze na stronie www.pakameracentrum.wordpress.com.

Agnieszka Góra

Fot. Paulina Szymczyk

SMIAK ANTYKU

– ŚWIAT STAROŻYTNY OD KUCHNI

Prezentacja antycznej kuchni, gier planszowych i przedmiotów codziennego użytku oraz walki gladiatorów – to wszystko można było zobaczyć w Wiosce Antycznej, która zawitała na tereny zielone przed ACK UMCS Chatka Żaka 18 kwietnia.

Kuchnia antyczna

Dużym zainteresowaniem cieszyła się prezentacja kuchni antycznej: przedmiotów kuchennych oraz potraw przyrządzanych na antycznym grillu. Towarzyszył jej rzetelny przekaz wiedzy o kulinariach i sposobie odżywiania w czasach starożytnych. W kuchni antycznej popularne były rośliny

strączkowe, a wśród przypraw kminek, majeranek, tymianek, pieprz kolorowy. Często stosowano oliwę i miód. Istniało przekonanie, że pochodzi on od gwiazd, a następnie jest przetwarzany przez pszczoły. Już w antyku mąkę produkowano w młynach, a do jej konserwacji używano liści laurowych, które zabezpieczały ją przed pasożytami.

Papirus i tabliczki z wosku

Odwiedzając Wioskę Antyczną, można było przyrzeć się m.in. tabliczkom z mozaiki, które zdobiły ściany domów w starożytnym świecie. Zaprezentowane zostały także materiały piśmiennicze: tabliczki z wosku, które były używane zarówno przez senatorów, jak i dzieci w szkole, papirusy oraz ryliki z miedzi i drewna używane do pisanie.

Szminka z tłuszczu palmowego i lalki

W Wiosce Antycznej nie zabrakło też kącika dla kobiet, które zgłębiały wiedzę o produkowanych w starożytności kosmetykach. Pachnidła powstawały z tłuszczu i olejków eterycznych. Stosowano też żywicę, która dodawała zapachu. Kobiety używały szminki produkowanej z tłuszczu palmowego oraz zielonych szminek z malachitu. Oczy malowano produkowanym z ołowiu kohllem. Wzrok kobiet przykuwały także lalki, które w antyku miały znaczenie symboliczne, np. biała suknia oznaczała czystość, a fioletowe tkaniny, biżuteria, purpura i bursztyn były znakiem bogactwa.

Murillo, retiarius, hoplomachus i tradex

Podczas gdy kobiety zachwycaly się lalkami i pachnidłami, odwiedzający Wioskę Antyczną mężczyźni obserwowali walki gladiatorów – służące nie tylko uciechę oglądających, ale przede wszystkim przybliżające rzeczywiste starcia na arenie starożytnego amfiteatru oraz prezentujące kilka typów gladiatorów: *murillo*, *retiarius*, *hoplomachus*, *tradex*.

Paweł Stasieczek

Fot. Mirosław Trembecki

Fot. Grażyna Szymczak

Fot. Michał Czernecki

PRZYRODA – BIBLIA – CODZIENNOŚĆ

16 kwietnia 2011 r. już po raz 37. Ogród Botaniczny UMCS został udostępniony zwiedzającym. Zapraszamy wszystkie osoby, które poszukują ciszy i spokoju. Odczucia estetyczne każdego z nas nabiorą siły po zderzeniu się ze zwiększoną dawką przyrody, o którą specjalnie dla Państwa dbamy. Ogród, jak każdego roku, jest czynny do końca października.

W tym roku otwarcie Ogródu biegło się z Niedzielą Palmową, a czas Wielkiego Tygodnia i Świąt Wielkanocnych był inspiracją do przygotowania wystawy „Przyroda – Biblia – Codziennność” połączonej z dwudniowym kiermaszem wielkanocnych bab i mazurków, stroików i elementów dekoracyjnych związanych ze świętami oraz kwiatów wczesnowiosennych. Wystawę można było oglądać w dniach 16–25 kwietnia.

Od 2003 r. w Ogrórze Botanicznym UMCS istnieje Kolekcja Roślin Biblijnych. Nie każdy ma możliwość odbycia odległej i dość kosztownej wyprawy do Ziemi Świętej. Odwiedzając nasz Ogród, można przez chwilę odbyć taką duchową i realistyczną podróż. Każdy prezentowany gatunek jest opisany od strony botanicznej, a cytatem potwierdzony jest jego związek z Pismem Świętym, np.: „Oliwka europejska (*Olea europaea* L.) – drzewo owocowe, pochodzi z gór Azji Mniejszej i Afryki. W starożytnym Egipcie znana 3000 lat p.n.e. Fenicjanie rozpowszechnili ją w basenie Morza Śródziemnego. Dziś owoce i oliwa z oliwek są znane i cenione na całym świecie. »... i ta wróciła do niego pod wieczór, nio-

sąc w dziobie świeży listek z drzewa oliwnego» (Rdz 8,11)”.

Przygotowana wystawa prezentowała gatunki klimatu ciepłego. Zwiedzający odnaleźli drzewo figowe, którego listki przykryły nagość biblijnych rodziców: „A wtedy otworzyły się im obojgu oczy i poznali, że są nadszy; splekli więc gałązki figowe i zrobili sobie przepaski” (Rdz 3,7); drzewa, z których prawdopodobnie wykonany był Krzyż Chrystusowy (sosna pinia *Pinus pinea*, cyprys *Cupressus sempervirens* i cedr libański *Cedrus libani*) oraz krzewy, które posłużyły do wykonania Korony Cierniowej (dwukolczak ciernisty *Paliurus spina-christi* i głożyna kolec Chrystusowy *Ziziphus spina-christi*): „Uplótnęli wieniec z ciernia włożyli Mu na głowę [...]” (Mt 27,29). Prezentacja nie ograniczała się tylko do roślin. Pozostałe eksponaty to właśnie ta „codziennność”, czyli nasiona, np. ziarna gorczycy: „Królestwo niebieskie podobne jest do ziarenka gorczycy, które ktoś wziął i posiał [...]” (Mt 13,31), owoce – oliwki: „Czy może, bracia moi, figowiec rodzić oliwki [...]” (Jk 3,12) lub winogrona: „Czy zbiera się winogrona z ciernia, albo z ostu figi?” (Mt 7,16) oraz uzyskane z nich pro-

dukty, np. wino: „Wino dla ludzi jest życiem, jeśli pić je będziesz w miarę” (Syr 31,27). Nie pominięto produktów spożywczych, np. chleba: „Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale dopiero Ojciec mój [...]. Jam jest chleb życia [...]” (J 6,32-35), serów: „Kiedy Dawid przybył do Machanaim [...] dostarczyli [...] sera owczego i krowiego” (2Sm 17,27-29). W powiązaniu z Pismem Świętym zostały pokazane też niektóre związki chemiczne, np. sól: „Wy jesteście solą dla ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić?” (Mt 5,13), ocet: „Stało tam naczynie pełne octu. Nałożono więc na hizop gąbkę nasączoną octem i do ust Mu podano. A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: «Wykonało się!»” (J 19,29-30).

Wystawa miała uatrakcyjnić otwarcie Ogródu, ale również przekonać, że Biblia, choć to Księga Boska, została spisana przez człowieka i dla człowieka. Odnajdując na Jej kartach tak dużo „codzienności”, może łatwiej będzie zrozumieć naukę Jezusa Chrystusa oraz treści homilii Jana Pawła II.

Zapraszamy na naszą stronę:
www.garden.umcs.lublin.pl

Krystyna Dąbrowska
Grażyna Szymczak

OTWARCIE OGRODU BOTANICZNEGO

16 KWIETNIA 2011

WYSTAWA „PRZYRODA – BIBLIA – CODZIENNOŚĆ”

Fot. Grażyna Szymczak, Michał Czernecki